

אתגתא

בשבע 1149 | ט"ז בסיוון תשפ"ה, 12.06.25

צילום: ניצן אילן

ד"ר יהודה סבינר, חסיד גור שהפך לרופא וגם לוחם בעזה, כבר לא צריך להוריד את המדים בכניסה לבני ברק **יוסף ארנפלד**

אביגיל מייזליק בטור מיוחד לנשים שלא אוהבות את המטבח

מי סופר?

יאיר יעקבי חובק את ספרו השני 'לא כזה סיפור', המבוסס על טוריו ב'בשבע', ובו הוא משתף ברגעים הקומיים עם האישה והילדים. ואם שאלתם, הוא גם מסביר מדוע אנחנו לא צריכים לקחת את עצמנו ברצינות ולמה הוא הכי מתגעגע אצל אביו ז"ל

עניין אישי, רבקי גולדפינגר

בשבע

קבוצת התקשורת הגדולה בישראל לציבור הרחב

בס"ד

קבוצת בשבע ובמה כהלכה מציגים:

פועמים את הקיץ בסולטן!

אברהם פריד

בריכת הסולטן ירושלים

שלישי | י"ב בתמוז | 8.7

ניהול מוסיקלי: יובל סטופל

בן צור

אורחים מיוחדים

התקווה 6
עמרי גליקמן

כרטיסים בטיקצ'אק, או חפשו בגוגל: פריד בסולטן 2025

האגודה להתנדבות
יצרים שינוי בונים עתיד

הסתדרות
לאומית

שווה
לחיות חכם

שפיר
חשית לחיים טובים יותר

עיתיד
רשת חינוך

הביטחוניסטים

התנועה
האקדמית חמדת
חוסן, אמונה, חיבור
קייט יאנון עורכת נגב

קבוצת
בשבע

אוניברסיטת
אריאל
בשומרון

מתנת חיים
תורמים כלים בארבה

האגודה העיתונאית
מיסודה על המסורת והעיתונות בע"מ

אשמורת

בנק לאומי

צילום: שרלי רחובי, אורן משה חנוכי

גם מקצוע
וגם שליחות?
**זה רוח
כפול!**

מחפשים להשפיע? רוצים לעסוק בתחומי החיים?

הצטרפו למגוון הקורסים העשיר שלנו והפכו את הידע שלכם לעשייה משמעותית המחברת בין תפקיד ושליחות

קורסים לגברים

הדרכת
חתנים | פסיקה
במראות

רפואה והלכה
לרבנים

קורסים לנשים

מגוון תוכניות לבחירתן | מדריכות כלות | מדריכות | לחיי אישות | הכשרת | בלניות | בודקות | יועצות | רפואה והלכה

פסיכותרפיה | ייעוץ לחיי אישות | להכשרת יועצות מיניות | מדריכות למיניות בריאה | להדרכת ילדים ונוער

מכללת פוע"ה
ידע • מקצועיות • חיים

מכון פוע"ה
פוריות ורפואה על-פי ההלכה

הרשמו באתר המחודש

puahlimudim.org.il

053-240-2077
02-651-7171

מדברים מהשטח

זה לא מובן מאליו שאתם מגיבים. סימן שזה חשוב. אז נמשיך

שווה כלום, ועוד ועוד מיילים כדורבנות. 'אני חושב', פיתח שלונסקי את השיחה הלאה, 'שיהדות אמיתית זה יהדות שלא קובעת לי מה לעשות. אני יכול לנסוע בשבת ועדיין להיות יהודי'. 'אתה לא יודע כמה אתה צודק', אמר פתאום הרב בחביבות, 'אתה יודע למה זה נקרא 'הלכה'? כי היא הולכת כל הזמן'.

הנה זיקוק של התפיסה בשתי דקות: אם אתה חילוני, מחלל שבת - אני אתן לך כל פרשנות שרק תרצה, העיקר שתראה כמה נחמד אני. אם אתה חרדי שלא מתגייס - צריך לשלול ממך תקציבים וזכויות יסוד עד שתתחנך. חוששני שמאז 'ברית האחים' כולנו בתקופה של בירור. המקף המחבר של הציונות הדתית הפך להיות המקף המברר. האם אנחנו (גם אני) מבינים את חשיבות התורה ואת היותה העוגן המרכזי לשיבתנו כאן? או שמא אנחנו (גם אני) עסוקים ברגשי הנחיתות מול החילונים, להראות שאנחנו יותר כמוהם ופחות כמו 'המשתמטים'? אמור לי איזה קהל 'משתמט' אתה מנסה 'לחנך' ואדע מה יותר מפריע לך. טוב, אני שומע ברדיו ברקע עוד חבר כנסת חרדי עם התבטאות השם, בשורות טובות".

ואז הגיע המייל משיר אלמליח, אלמנתו של רס"ר במילואים גלעד אלמליח הי"ד, שנפל בדרום לבנון. השם של דמות המופת הזאת, עד היום, עושה לי צמרמורת. הייתי בהלוויה שלו. ואחרי זה גם בשבעה. אני זוכר מכל ההספדים המדהימים עליו את החבר שסיפר שפעם שאל אותו בהודעת טקסט מה שלומו, וגלעד ענה משהו בסגנון: "במסכת מכות אני בדף י', ובדיוק התחלתי ספר שמואל ב'". זה, בפשטות, היה שלומו.

"שלום ידידיה", כתבה שיר. "הצטערתי שגלעד לא כאן לידי כדי לקרוא יחד את הטור שלך, כמו שתמיד היינו עושים, קוראים יחד ודנים בשבת. אבל אני שומעת את התשובות שלו בתוך הראש והלב שלי, ואשמח לחלוק איתך". טוב, כאן מגיעות מאות מיילים. של שיר תבדל"א וגם של גלעד הי"ד. אצטט רק קטע מדבריה של שיר: "יש בי כאב גדול על מי שמנסה להפריד בין הציבור הדתי לציבור החרדי, מחפש סדק שדרכו אפשר לפרוץ ולסכסך. זה מצער אותי. לפני שגלעד יצא לסבב האחרון, היו לנו דיונים רבים בשולחן המשפחתי על כך ש'אם החרדים היו מתגייסים אז גלעד לא היה צריך לטחון כל כך הרבה סבבי מילואים'. נאמרו דעות שונות. וממש לפני שנכנס ללבנון בפעם האחרונה שממנה לא שב, הוא ביקש מאמא שלו בקשה אחרונה בטלפון: 'אמא, אני רוצה לבקש ממך משהו. אתם לא אנשים של מחלוקות, תניחו לחרדים. תנו לקדוש ברוך הוא לנהל את זה, דברים יקרו מעצמם'. זה מה שמבקש חייל מאמא שלו לפני הקרב? כן. היה לו חשוב שלא נהיה מלאים בשנאה חלילה, ושלא נחשוב שבוז תלוי ניצחוננו. נכון, חסרים חיילים, מכל המגורים. לכל מגור יש את התשובה שהוא צריך לעשות. יש הרבה חיילים שלא באים למילואים, לא רק מהציבור החרדי. יש תהליכים גדולים מאיתנו שהקדוש ברוך הוא מוביל אותם. כן, זה מאוד לא פוליטיקלי קורקט היום להגיד שזה תהליך. אבל גלעד היה מלא הערכה ללימוד התורה של החרדים, ראה גם בכך מסירות נפש, מאוד התעניין בהם וניסה להבין את עולמם. הוא לא בא ממקום כועס ומלא ביקורת, הוא ראה בשירות זכות ומצווה. הוא היה אומר לנו: תשמוחו שאנחנו זוכים לכך, יש אחרים שלא זוכים. תתעסקו בחלק שלכם, ותדעו שכולנו פה במסע. זו דרך. אגב, אני מרגישה שיש שינוי ותוויה. חבל לי שגלעד לא ראה איך החברה החרדית דואגת לי, אישית. אני זוכה להשתתף בפעילות של ארגון 'מנוחה וישועה' של הרב מנדי קניג בשבתות ובחגים. אנשים חסידיים ממש, כל כך רחוקים מהציבור הדתי-לאומי או הכללי, מתאמצים מסביב לשעון כדי לשמח משפחות שכולות מהמלחמה הנוכחית, כבר כמעט שנתיים. בשבתות המדהימות והמחזקות האלה הכרתי גם משפחות לא דתיות וכולנו נפעמים מהפרויקט הזה. בתקווה שנדע להפגין אהבת ישראל גם כלפי אחינו החרדים. בתקווה שנצליח, על אף המחלוקת, שהדרך תהיה מלאה בסבלנות ובאמונה. ולזכרו של גלעד הי"ד".

נושא פוליטי להפלת הממשלה ולא סיבה אמיתית. ודאי שישנו קושי שכולנו חווים, אך ברור שמי שמנופף בדגל הזה בנושא ראשון במעלה, לא מחפש פתרון אמיתי. לעניות דעתי ברור שהקפלניסטים לא באמת רוצים את החרדים בצבא, ואפילו מפחדים מזה. צר לי שלקחו את דבריי למקום של זלזול בעולם המילואים, חלילה. דווקא מתוך גודל הרגשת האתגר והקושי, חשוב לחזור על הדברים הפשוטים ולא להיבהל: אנחנו באים להילחם ואנחנו כאן עד הניצחון, ואנחנו רוצים שלממשלה יהיה כוח לנצח. ואנחנו רוצים שלא יפילו את הממשלה בתאונות שונות ומשתנות. אנחנו גם רוצים שמי שלא לומד יתגייס, ואנחנו גם רוצים ששאר המשתמטים למיניהם יתגייסו. אבל אנחנו רוצים לעשות הכול בשכל ולא בהתנגחות שמביאה לתוצאה ההפוכה. אז חשוב לי לחזק אותך מהשטח".

ומישהי כתבה ברגישות: "אנשים על הקצה. ובעיקר - נשים על הקצה. אנחנו בהישרדות, לא ביום עיון. קשה, אנחנו קורסים. ראיתי איך מתגאים ברשימת בתי הספר שבהם יש שיא של מילואימניקים, בתי ספר דתיים, רובם בהתנחלויות, אבל לא התגאיתי. התביישתי. למה רק אנחנו תחת האלונקה? ולמה אנחנו לא מחליטים גם לאן האלונקה תלך?".

ואפרופו לא מחליטים לאן האלונקה תלך: השבוע כידוע סיים האלוף דוד זיני את שירותו בצה"ל (אני מקווה שראיתם את הנאום המדהים של אביו, הרב יוסף זיני, בטקס הפרישה). בשולי הדברים, מישהו שלח לי הודעה לאקונית של דובר צה"ל: "עם פרישתו של זיני, תחום פיקוד ההכשרות והאימונים יועבר באופן זמני, עד תום עבודת מטה בנושא, לראש מטה פיקוד ההכשרות ומפקד הכשרות היסוד בזרוע היבשה, תא"ל שרון אלטיט. הגיס המטכ"לי יועבר לאחריותו הישירה של מפקד זרוע היבשה, אלוף נדב לוטן".

אתם מבינים מה מסתתר במילים המשעממות האלה? אחרי יותר משלושים שנות שירות, קצין מוערך, מוערך, קרבי, התקפי, בוגר סיירת מטכ"ל, שנלחם בעזה ב'צוק איתן' (וגם ב-7 באוקטובר), לא מקבל תפקיד עם השפעה מבצעית, נגיד אלוף פיקוד הדרום, אלא ממונה לתפקיד כה זוטר ("מפקד ההכשרות") שבשנייה שהוא מתפטר התקן פשוט מתבטל והתפקיד מתפצל בין שני תת-אלופים. זה היחס שצה"ל נותן לקצינים בכירים שמגיעים מהציונות הדתית. השבוע אמר לי יותם זמרי: אתה יודע למה פירוק התפקיד המונפץ הזה הוא רק "באופן זמני"? כי שומרים את התקן במגירה לפעם הבאה שבה יצטרכו לתת תפקיד לאלוף מהציונות הדתית.

רבים כתבו לי מתוך העולם החרדי. הנה קול אחד. "אני חרדי, קצין, אחרי יותר מ-40 ימי מילואים במלחמה הזאת. יש ימים שאתה רוצה לרפוק את הראש בקיר, אבל בגלל תפקידי אינני יכול לכתוב את הדברים שאני מרגיש בגלוי.

כמה הנחות יסוד שלי: כולנו מלאי הערכה לחיילינו הגיבורים. כולנו מלאי הערכה ללומדי תורה, זה חלק מכיפת הברזל שלנו. נציגי הציבור החרדיים לא מבינים לפעמים את האירוע, בהתבטאויות שלהם וגם בהתנהלות. והקמפיין האגרסיבי נגד החרדים מרחיק את כולנו מהמטרה. חבל שלא מלמדים בבתי הספר קצת הנדסת תודעה ושיעורי ביקורת תקשורת... את הביקורת שלי על המגור שלי אני אומר להם בכל במה אפשרית. אבל לציבור הסרוג יש לי שאלה, שאני לא מעז לשאול בקול רם: יש פסוקים מפורשים בתורה: 'אם בחוקותי תלכו - ונתתי שלום בארץ, ושכבתם ואין מחירי, וחרב לא תעבור בארצכם'. יש קשר בין שמירת התורה והמצוות למצב הביטחוני שלנו בארץ. למה בכל פעם שאתם צועקים עליי ועל החרדים, אתם לא צועקים באותה מידה על החילונים, שלא שומרים תורה ומצוות? כמובן, לא צריך לצעוק על אף אחד. אבל מצוות השירות בצה"ל היא המצווה היחידה? שמירת שבת לא תועיל למצב הביטחוני?

בערב חג השבועות שמעתי בגל"צ את משה שלונסקי מראיין רב דתי לאומי. 'מה דעתך על נושא גיוס החרדים?', שאל שלונסקי. הרב ענה בזעם: 'הם לא מבינים שאם הם לא מתגייסים - התורה שלהם לא

מאות הודעות, בלי גזומה, מחכות לי כעת במייל ובווטסאפ. תגובות לטור הקודם. לרשתות החברתיות עוד לא הגעתי. לא אגיע לכל פנייה, ולכן קודם כול, תודה רבה לכם. זה לא מובן מאליו. אם להתעלם ממקללים וממגדפים ולהסתכל על הרוב - יש פה קהל קוראים נאמן, אכפתי, מגיב, חושב, זועק, מסכים, חולק. אתם מציפים בתגובות לאורך כל השנים, גם כשזה מרומם ומחזק ואתם מסכימים עם כל מילה, וגם כשאתם לא מסכימים עם כל מילה (או עם אף מילה).

זה אחד הדברים שקיבלתי על עצמי להתחזק בהם מאז 7 באוקטובר: לא לשתוק ולא לפחד. להגיד דברים שאני חושב שהם מצילי חיים וקריטיים, גם אם לא אקבל עליהם הרבה לייקים. לנסות להיות קצת אורית סטרוק. בחודשים שלפני, היא התריעה לפחות 15 פעמים שחמאס מתעצם ואנחנו פשוט לא רואים, וגם על הפרוגרס הליברלי שמשתלט על הפיקוד בצה"ל ומתעסק באקלים ומגדר במקום בהכרעה, על גיוס בנות כאג'נדה וזלזול בשירות הלאומי, ועוד ועוד. כמה חבל שלא שמעו לה. כמה חבל שלעגו לה (ועדיין לועגים).

אז היום גם אני הקטן מנסה לדעוק, לאתגר את השיח. אנחנו בסיפור כבר יותר מ-600 יום, די תקועים. ברור שמשוהו צריך להשתנות, ברור שגיוס החרדים הוא לא ה'בעיה', אלא ספין שנועד להסיח את הדעת מהבעיה האמיתית: הכרעה, גירוש, התיישבות, תודעת ניצחון, אמונה, קדושת המחנה. אחרת, גם אם יגייסו את כל תלמידי הישיבות (חלילה), כולם ימשיכו לעשות מילואים לנצח. יש לי הרגשה שעם מטכ"ל שיושבים בו דוד זיני, עופר וינטר, ארז וינר, חזי נחמה, נוחי מנדל ודביר חבר - החטופים כבר היו בבית, המילואימניקים מזמן היו בבית, והרבה פחות עזותים היו בבית. וגם טראמפ היה מרוצה, זה מה שהוא מבקש מאיתנו. אבל אתם יודעים מה המשוותף לכל חברי מטכ"ל החלומות שהקמתי פה? הם עצמם בבית!

אז הנה כמה תגובות שהן בעיני חשובות כי הן "מחוץ לקופסה", מעלות טענות שלא נשמעות כאן בדרך כלל. אני לא מסכים עם כל מילה, אבל בעיניי - כמו שבנושא החטופים אסור להיכנע לתקשורת שמרשה רק עמדה "נכונה" אחת - גם כאן חשוב לשבור את הקונספציה המסוכנת שגיוס חרדים (עכשיו! בכוח!) הוא הפתרון לכל בעיותינו. תחשבו תמיד למי יש אינטרס שלא נגהל שיח פתוח על בעיות העומק של צה"ל, אלא דווקא על בעיות העומק של החברה החרדית.

נתחיל בדיווח מהשטח. 'פורום נשות לוחמים למען קדושת המחנה' של ארגון 'חותם', שלח לי עדות. בלעדית. מעניין למה התקשורת לא עטה על האינפורמציה הזאת, והיא מתפרסמת רק פה: "אני משרת במכלול מודיעין של אחת החטיבות המתמרנות כרגע, וכל הזמן מדברים על הגדלת הסד"כ כדי שאנשים יוכלו להתרענן בבית. כבר לפני כחודשיים הבאתי לקצין המודיעין שלנו 10-15 אנשים שמעוניינים להתנדב ליחידה. רובם בעלי פטור ממילואים בגלל גיל, לוחמים שירד להם הפרופיל וכדומה. בפועל, כולם תקועים בגלל בירוקרסיות צבאיות שונות, סיווג ביטחוני, אישורי שלישות ועוד. 600 יום - וכלום. לכן מאוד הופתעתי לגלות את מי כן הצליחו לאשר בתוך כמה ימים: בנות דתיות שעשו שירות לאומי אבל במסגרת המלחמה נכנסו לשירות מילואים. הן ביקשו ומיד הגיעו. נשאלת השאלה, איך זה שקבוצה גדולה של גברים בוגרי צבא, מנוסים, בדיוק מה שאנחנו צריכים, שהקמ"ץ שלנו מנסה להכניס למכלול כבר חודשיים, תקועים בתהליכי אישור, ואילו קבוצת בנות דתיות שלא עשו צבא מעולם, נכנסות בקלות רבה כל כך עם שטיח אדום ועם סיקור תקשורתי? יכול להיות שלמישהו למעלה קצת יותר חשוב להכניס בנות דתיות לצבא, אפילו על חשבון איכות המבצעות?".

ממשיכים עם מיילים מהשטח. "שלום ידידיה. אני מילואימניק בגדוד 8101, חטיבת אלכסנדרוני. נפצעתי במהלך התמרון בלבנון בהיתקלות עם מחבלים. ברוך ה' זכיתי לחזור ללחימה וכעת אני בסוריה. השארתי בבית אישה ותשעה ילדים, כך שאני קצת מבין את המחיר של משפחות המילואים. דווקא בגלל זה אני כל כך שמח שמישהו כותב את הדברים הפשוטים: רוב חבריי חושבים שגיוס חרדים בכוח זה רק

זה לא טרנד. זה טורנדו!

פרסומי ישראל

הישראלים כבר בחרו.

טורנדו אינוורטר המזגן הטוב והמוביל בישראל!

פיקוד שבת
מובנה

שירות
תוך יום

רק 0.57 אג'
ללילה שלם של מיזוג
(לילה שלם = 7 שעות)

עד 7 שנות
אחריות מלאה

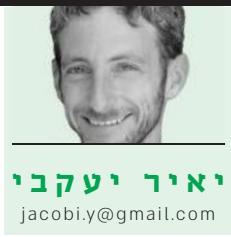

מנגנון שקט
במיוחד

 TORNADO
יש מזגן ויש טורנדו אינוורטר

על פי סקר גיאוקרטוגרפיה מאי 2025
לייעוץ והזמנות התקשרו: *2095
להשיג אצל המתקנים המורשים, ברשתות החשמל ובחנויות החשמל המובחרות

 מספר
יש רק אחד
הצרכנים קבעו טורנדו אינוורטר
המזגן הטוב והמוביל בישראל

שבוע ספר הספרים

- שלום.
- שלום ושבוע הספר שמח אדוני!
- תודה.
- איך אפשר לעזור?
- אני מחפש ספר.
- מה הסיכוי! באת למקום הנכון.
- אתם הוצאת 'כתר מלוכה' נכון?
- מדויק.
- אז נדמה לי שאני אתקדם לדוכן אחר.
- למה אדוני?
- כי אני כבר מכיר את הקטע שלכם משנה שעברה, אתם משכתבים ספרים כדי שיתאימו לקורא הדתי, אני לא בקטעים האלה.
- מה זאת אומרת "לא בקטעים האלה" אדוני? להיות דתי זה "קטע"?
- לא לא, חס וחלילה.
- ולעשות נחת רוח לקונן, זה קטע?
- לא, זה לא קטע. סליחה.
- יפה, אז בוא תשמע איזה ספרים בישלנו לך השנה, אתה לא תאמין למולך הטוב.
- טוב, בסדר.
- 'אשמת עבודת הכוכבים'.
- עזוב, אני זיתי.
- שנייה, בוא תשמע קודם על מה הספר.
- אני כבר הבנתי, זה ספר על שני נערים שחולים במחלה קשה אבל זו אשמתם כי הם עבדו עבודת כוכבים, נכון?
- איזה שטויות, אתה אפילו לא קרוב.
- נו, אז מה?
- רק הנערה עבדה עבודת כוכבים, הנער הרזה בזה בלבד. שזה גם לא להיט תסכים איתי.
- עזוב אני הולך, נו.
- תן צ'אנס אדוני, אתה לא יכול ללכת בלי לקרוא את רב המכר הנוסף שלנו.
- נו.
- 'סיפורה של טיפחא'.
- מה זה, על בסיס 'סיפורה של שפחה'?
- אדוני, אני לא יכול באופן רשמי להודות שאני מכיר את ספרות המקור, אנחנו כולנו דתיים פה.
- ובכל זאת?
- מכיר על בוריו.
- אז מה זה 'סיפורה של טיפחא'?
- זה על עולם דיסטופי שבו כל טעמי המקרא מקימים תאוקרטיה שבה טיפחא נמצאת בתחתית שרשרת המזון בעוד מירכא חי את החיים הטובים. אגב, יש לנו סדרה מקבילה לציבור הספרדי: 'סיפורה של מאריך טרחא'.
- פחות מוצלח.
- גם ארוך יותר.
- תגיד, לא עדיף היה ללכת לכיוון 'סיפורה של שפחה כנענית' או משהו כזה?
- אם אפשר שאדוני לא יתערב לנו בכותרים. 'סיפורה של שפחה כנענית' זו הבחירה המתבקשת, אנחנו מאוד משתדלים להפתיע את הקורא.
- בסדר גמור, הנה אני הולך.
- חכה רגע אדוני, לא סיימנו. מה לגבי 'הנערה עם קעקוע הדרקון'?
- אבל לא שגיית כלום בשם של הספר.
- נכון מאוד! אתה רואה, אנחנו לא כאלה דוסיים.
- ולגבי העלילה?
- בעמוד השני מגלים שיש לה קעקוע וישר היא חוטפת מלקות.
- או ווה. אז מה קורה בעמוד הראשון?
- בעמוד הראשון התרו בה שני עדים. בכל זאת יש פרוצדורה.
- נפלא.
- 'בית קטן בחרבה'.
- מה זה זה?
- זה על משפחה אמריקאית שחולמת להקים את ביתה במקום שבו נקרע ים סוף.
- מה אתה אומר.
- ספוילר אלרט: הם שוקעים במצולות כמו אבן.
- נהדר.
- תרצה אדוני שאני אתן לך עכשיו כמה כותרים ברצף כדי שנדחוס כמה שיותר הברקות בזמן שנותר?
- נו יאללה.
- 'היפה והחיה אשר איננה טהורה'.
- עבור.
- 'עזרת נשים קטנות'.
- מיזוגני.
- 'הבית של יעל אשת חבר הקיני'.
- פרוגרסיבי.
- 'קליפורד הכלב האדום האדום הזה'.
- נשמע גרוע.
- גם נקרא גרוע.
- הבנתי.
- 'הידי בת היענה'.
- איך זה טוויסט דוסי בדיוק?
- זה לא, סתם הצחק אותי שהיא בת יענה.
- הבנתי.
- אפשר גם 'הידי בין שני הרים'. זה על ילדה שוויצרית שמטיילת בין הר גריזים להר עיבל.
- לא לא, יותר טוב הבת יענה.
- כך חשבתי.
- 'אלפחורס גאמפ'.
- מה זה?
- זה על ילד עם עיכוב התפתחותי שמצליח לתקשר באמצעות חלוקת מאפים דרום אמריקאיים.
- זה לא סרט בכלל?
- עזוב אדוני, תצחק ווהו.
- טוב, בסדר.
- 'התפסן בשדה בועז'.
- אני חושב שאפילו אתה לא יכול להסביר מה זה.
- אמת.
- מה עוד?
- 'עשרים אלף מיל מתחת למים המאריים'.
- נשמע מטריד.
- לא, זה על מישור שעושה סיום על מסכת סוטה בתוך צוללת.
- תודה לא-ל.
- 'דוקטור ג'קיל ומיסטר הי"ד'.
- עליהם השלום.
- 'אותו האיש ושמו אובה'.
- אני מפחד לשאול.
- אני מפחד לענות.
- 'צ'רלי בממלכת כהנים וגוי קדוש'.
- כל הדיאלוג הזה הוא קצת חילול השם, הא?
- אפשר להתווכח על זה אדוני, אבל לא בהצלחה רבה.
- אז אולי תביא איזה משהו מקורי וזהו.
- האמת שהשנה החלטנו באמת לכתוב קצת ספרות מקור.
- נו, אז תציע לי את זה.
- 'אלף אלפי הבדלות'.
- מה זה?
- סיפור של רונן בן לולו, המרוקאי היחיד במחזור שלו בשיבת ההסדר בקריית טבעון.
- עזוב, תביא את הבת יענה.

Yair Jacobi
@YairJacobi

הדבר הראשון שאני עושה כשאני נכנס לחדר בריחה זה לבדוק את המזוזות

ה-AI עדיין לא באמת יכול לעזור לי לכתוב, אבל הוא כן מעמיד פנים שהוא יכול, אז כל מה שהשתנה זה שאני עדיין עושה הכול לבד אבל עכשיו אני גם כועס

- גרטה השבדית היא אנטישמית וגם אקטיביסטית סביבתית, ולכן אין לנו אלא להסיק שמיחזור זה אנטישמי - יאיר, אתה לוקח את הבקבוקים האלה למיחזורית

אני: כמה עולה מונית לפתח תקווה?
נהג מונית: 50 שקל
אני: אפשר לשלם מכספי מעשר?
נהג: ממה?
אני: כספי מעשר. מותר עם הכסף גם לקנות ספרי קודש, השאלה אם אני יכול לשלם לך מכספי מעשר ואתה תקנה עם זה ספרי קודש נהג:
אני: אם אין לך זמן לרכוש ספר זה יום המזל שלך, בדיוק כתבתי חדש נהג: לא הבנתי כלום
אני: אני אתן לך ספר אם תיקח אותי הביתה
נהג: לא מעוניין
אני: אתה לא הראשון

שירות מצוין מתחיל בעובדים מרוצים
לאומית - קופת החולים
שהכי טוב לעבוד בה
זו השנה ה-9 ברציפות

ע"פ דירוג דה מרקר ו-BDI לשנת 2025:
לאומית במקום הראשון מבין כל ארגוני הבריאות,
ומדורגת במקום ה-46 ברשימת 100 החברות שהכי טוב לעבוד בהן.

דביר שרייבר
dvirbe7@gmail.com

כיוס כללי

האם המשבר עם החרדים יפתר או שנלך לבחירות ולמילואים, לא דווקא בסדר הזה? לוח הזמנים הפוליטי לחודש הקרוב, גזרו ושמרו

יום ראשון, י' בתמוז: הממשלה מתכנסת לאשר את נוסח החוק ההיסטורי. זה"ל מבקש את פרטי הצעירים המיועדים לגיוס. החרדים אומרים שאין כאלה מכיוון שלשיטת רבי עקיבא יוצאים ידי חובת תלמוד תורה גם בקריאת שמע, ומכיוון שגם חרדי שלא מתמיד בלימוד אומר "שמע ישראל" פעמיים ביום, קא משמע לן שכל החרדים הם בבחינת "והגית" ולפיכך יש לגייס בינתיים רק את המזרחניקים.

יום שני, י"א בתמוז: הקואליציה מודיעה שאין הסכם. ועדת החוץ והביטחון מתכנסת לישיבת חירום. בוגי יעלון מכריז שישראל מבצעת פשעי מלחמה בעזה אבל רק כדי שיזכרו שהוא קיים.

קשרים אפלים עם באגס

יום שלישי, י"ב בתמוז: נתניהו נזכר שבלי החרדים אין ממשלה והמשא ומתן מתחדש. יולי אדלשטיין דורש מכסות גיוס, סנקציות על משתמטים והתחייבות שהוא יהיה נשיא המדינה אחרי בוז' הרצוג. החרדים מסכימים לגייס מכסים, להשמיט סנקציות ולבדוק מי זה בוז' הרצוג.

יום ראשון, י"ז בתמוז: ראשי הסיעות החרדיות פותחים בשביתת רעב עד הערב במחאה על גזרות השמד. אחרי שבירת הצום ראשי יהדות התורה מסכימים למכסות גיוס על פי המפתח הבא: שני אחוזים ליטאים, שני אחוזים חסידיים, חצי אחוז צ'אלמרים והשאר ספרדים. ש"ס מביעה התנגדות מסוימת.

יום שני, י"ח בתמוז: משבר חדש בעקבות דרישת החרדים להטיל סנקציות גם על משתמטים חילונים. באופוזיציה מסבירים שכל העניין הוא לחלץ את החרדים, אז מה הטעם להטיל סנקציות על מי שכבר ממילא חילוני. החרדים קופצים שהנה, יצא המרצע מהשק. באופוזיציה מחזקים אותם וקוראים להם לפרוש לאלתר מהקואליציה. ראש הממשלה מבקש מבית המשפט הפסקה בעדותו כדי למנוע את נפילת הממשלה. התביעה מסרבת כי ממה נפשך, בשביל מה לדעתך עושים את המשפט.

יום שלישי, י"ט בתמוז: היועמ"שית דורשת שהרמטכ"ל יסע לבני ברק ויגייס באופן אישי את כל החרדים. הרמטכ"ל אומר שהוא בדיון חשוב בבור בקריה. היועמ"שית אומרת מצוין, תעלה על הרכבת הקלה ותחסוך את הפקקים של ז'בוטינסקי. הרמטכ"ל מבקש להתייעץ עם שר הביטחון. הפצ"רית אוסרת עליו. בכניסה לבני ברק הוא נתקל במפגינים מהפלג הירושלמי שבדיוק סיימו לחסום את גהה ובאו להעביר את הלפיד למשמרת הקפלניסטית שחוסמים את איילון. הנשיא טראמפ מבקש לשוחח בדחיפות עם ראש הממשלה. סגן תת הממשלה של היועצת המשפטית לא מאשר לנתניהו לקבל את השיחה עד שיודה בקשרים האפלים שלו עם באגס באני וטום וג'רי.

יום רביעי, כ' בתמוז: טראמפ מתקשר לדרעי ומבקש להמתין קצת עם פירוק הממשלה. דרעי אומר שהציבור כבר מגויס - זאת אומרת מגויס לא להתגייס - ואי אפשר לסגת כי הפלג הירושלמי וסאטמר יחגגו לו על הראש.

יום חמישי, כ"א בתמוז: היועצת המשפטית לממשלה מאיימת להפקיע את סמכויות הממשלה ולהטיל את הסנקציות בעצמה. החרדים עונים מאי רבותא, היא ממילא עושה את זה כל הזמן. בג"ץ מחייב את יושב ראש הכנסת להביא את החוק להצבעה. אוחנה אומר שהחוק לא מוכן אבל היועמ"שית אוסרת עליו לענות, לדבר, לייצג את עצמו ולחשוב.

יום רביעי, כ"ז בתמוז: הקואליציה מודיעה שתביא את החוק להצבעה במושב הבא של הכנסת. בג"ץ מודיע שאין לו מושג מה כתוב בחוק אבל אין ספק שהוא יפסול אותו. הכנסת יוצאת לפגרת קיץ, החרדים לבין הזמנים, המילואימניקים לעוד סבב מילואים. היועמ"שית מוציאה את טראמפ לנבצרות. מזג האוויר חם. הים שקט עד גבה גלים. החלה עונת המדוזות. חוץ מזה שגרה, לא קורה פה שום דבר. ●

בדיוק בזמן ההצבעה על פיזור הכנסת, נזכרים חלק מהחברים שלא התפללו מנחה. אילוסטרציה

חברי הכנסת החרדים מגיעים לחתונת אבנר נתניהו, עדיין לא ברור אם על תקן אורחים או מפגינים. הוונדליסטים שבאים לפוצץ את החתונה מתלבטים האם לשבח את החרדים שמסרבים לשרת במלחמה הפוליטית, או להניף את השלטים הרגילים נגד קואליציית המשתמטים. ליתר ביטחון הם המשתמטים. ליתר ביטחון הם שורפים את כביש החוף

יכול להיות שעד שהטור הזה מתפרסם המשבר הקואליציוני בא על פתרונו, יולי אדלשטיין כבר לא עוכר ישראל, המפלגות החרדיות עושות קולות של "הסכמנו בלב כבד להתפשר" וכולם מחכים שבג"ץ יפסול את החוק כדי להתחיל את הסאגה מחדש. כן, ויכול להיות גם שבינתיים הממשלה שלחה את זה"ל לתקוף באיראן, הביסה סופית את חמאס, שלחה הביתה את גלי בהרב מיארה ומינתה את דוד זיני לראש השב"כ. ברור.

האמת? יכול להיות. המון דברים יכולים לקרות במדינה העצבנית שלנו ב־60 השעות שחולפות מהרגע שהטור הזה נכתב ועד שאתם אווזים בעיתון ושואלים את עצמכם מה מצחיק פה.

אבל בהנחה שזה לא קרה, הנה לוח הזמנים למציאות הישראלית המבולגנת שבה כולם מסכימים שצריך ניצחון מוחלט, אבל לא מסכימים מי האויב שצריך לנצח.

קוגל דאשתקד

יום רביעי, ט"ז בסיוון: הכנסת מצביעה בקריאה טרומית על הצעת החוק לפיזור הכנסת והקדמות הבחירות. חלק מחברי הכנסת החרדים מצביעים בעד, חלק מצביעים בינתיים נגד, וחלק נזכרים שבדיוק בזמן ההצבעה הם חייבים להתפלל מנחה.

יום חמישי, ט"ח בסיוון: ראש הממשלה מורה להיכנס למרתון דיונים ולא להפסיק גם בשבת. החרדים אומרים שאפילו לימוד תורה לא דוחה שבת, אבל הפעם - בניגוד לישיבת הקבינט ההיא מלפני חמישה חודשים שדנה בעסקת החטופים ונכנסה לתוך השבת - הם לא משאירים פתק שאומר שכל מה שיחליטו מקובל עליהם. גם אדלשטיין מודיע שעם כל הכבוד לקואליציה, בשבת הוא הולך לבית הכנסת כדי לחטוף צעקות מקפלניסטים.

יום שני, כ' בסיוון: חברי הכנסת החרדים מגיעים לחתונת אבנר נתניהו, עדיין לא ברור אם על תקן אורחים או מפגינים. הוונדליסטים שבאים לפוצץ את החתונה מתלבטים האם לשבח את החרדים שמסרבים לשרת במלחמה הפוליטית, או להניף את השלטים הרגילים נגד קואליציית המשתמטים. ליתר ביטחון הם שורפים את כביש החוף במחאה על כך שישירא לא מאחלת לכל האנטישמים ללכת לעזה, ואז עוצרת אותם רגע לפני שהם מצליחים להגיע אל החוף. יום ראשון, כ"ז בסיוון: המשא ומתן מתקיים בעצלתיים בגלל החום והצ'לנט שעוד לא התעכל משבת. גם נתניהו עוד לא מעכל שהממשלה עלולה להפוך לקוגל דאשתקד.

יום חמישי, א' דראש חודש תמוז: ראשי האופוזיציה מנסים מסיבת עיתונאים ומגנים את הממשלה שגוררת רגליים במקום לגרור את החרדים בכוח לצבא. במקביל הם מעבירים למפלגות החרדיות הצעה משופרת לממשלת שמאל-חרדים עם כספים קואליציוניים מוגדלים ופטור גורף מגיוס, כי אחרי שניכנע לחמאס לא יהיה יותר צורך בצה"ל.

יום ראשון, ג' בתמוז: יושב ראש ועדת הכספים גפני אומר שהחרדים תומכים בהפסקת המלחמה ושלמען פיקוח נפש צריך לוותר על שטח, ויש אומרים אף על כל המדינה. בתגובה מתחרים ביניהם ראשי השמאל מי ירעיף יותר מחמאות על החרדים המתונים שמגלים אחריות לעתיד המדינה: בני גנץ מצטלם עם כיפה שחורה, ליברמן מספר שהוא מאוהב בגפילטע פיש, יאיר לפיד ויאיר גולן עולים לתורה ומוסיפים לעצמם את השם "נרו", כדי שמעכשיו יקראו להם נרו יאיר.

יום שני, ד' בתמוז: פריצת דרך במשא ומתן עם הליכוד, אחרי שהחרדים מבינים שחבירה אל השמאל היא כמו ברית מילה, קודם עושים ברית ואחר כך מתכששים לכל מילה. בתגובה מתחרים ביניהם ראשי השמאל מי ישפוך יותר עברה וזעם על החרדים הפרזיטים שהורסים את המדינה וכל מה שמעניין אותם זה כסף.

יום שלישי, ה' בתמוז: ראשי הקואליציה מסכימים ש־50 אחוזים מהצעירים בני 18 עד 22 יגויסו לצה"ל. מי שלומד ללא הפסק, בבחינת "והגית בו יומם ולילה", יהיה פטור מגיוס.

בשבילים עם לוחמים

מסלולים
מונגשים

טיולים ברחבי הארץ לגיבורי ישראל
פצועי מלחמת חרבות ברזל

אביב
2026

27.4 | י' אייר
תל דור

11.5 | כ"ד אייר
גני יהושע
7 תחנות

22.6 | ז' תמוז
תל אפק,
אנטיפטרוס

ח/כ"ג
2026

19.1 | א' שבט
פארק תמנע

16.2 | כ"ט שבט
יער אילנות

16.3 | כ"ז ניסן
גני הנדיב

סנין
2025

20.10 | כ"ח תשרי
עין אפק

10.11 | י"ט חשון
גשר הצבים
ונחל אלכסנדר

8.12 | י"ח טבת
אגם ירוחם

קיץ
2025

9.6 | י"ג סיון
~~אום אל קאנטיר~~

7.7 | י"א תמוז
נחל חצבני

11.8 | י"ז באב
נחל דן

8.9 | ט"ו אלול
נחל השופט

סטודיו בת עמי

עם טובי
המדריכים
ובליווי בפועל של
אסף ארזי
המנהל החינוכי
באשכולות

הצטרפו אלינו - להתאור, להתרענן
להתחבר לנופים ולמורשת, ולהיפגש עם חברים
במסלולים היפים בארץ מדין ועד אילת

ניתן להצטרף לכל התכנית או לטיול בודד | השתתפות לטיול בודד: 20₪

נשיא המכללה, ראש המכללה, יו"ר הוועד המנהל, יו"ר המועצה מברכים את מקבלי התואר הראשון

אתם מקבלי התואר, ראויים לעסוק בחינוך ולעצב את ד
אנו גאים בכם והצלחתכם היא הצ

"ומשכילים בכל חכמה ויודע

תואר ראשון בוגרות

אביעד (טימסיט) מירב
אוחיון אמונה אהובה
אוחיון יעל
אופיר נופר
אחימור (לידיה) פז
איזנהמר-גל נועה
אלבוקאי אורלי
אלדד שרה
אלכסי שירה
אלמליח רעות
אסולין צופיה
אסולין מוריה שמחה
ארביב הדסה
ארוסי ליאור
אשר איילת*
באומן מוריה
בוסקילה הודיה
בורוכוב מוריה*
בטיש לין
בל מייסי
בלוך שיראל
בללי דנה
בן חמו מעיין
בן יוסף שגית*
בן משה שירלי
בן שבת נועה
בן שושן ליאל
בן שמעון יעל*
בניסטי ג'וליה לאה איבון
בסון רות
בעדני רחל עדי
ברדה עדן
ברנס איב
ג'ובני ראשית
גובס אוריה הילה

גיבורי הדר
גלאו אמאואוש
דבוש טליה
דביר חנה חניתה
דהן ליטל
דוידאן דדון רויה רבקה
דוידאן יעקובי רוזיתה
הישראלי שרפר לייזה
הרשקו אדוה-תמר
וואסיה ששו
וולריולה שיר
ויצמן רוני
ויצמן מוניק
וננו גאל
וקנין אושר*
זאבי שבי
זגלמן שיר
זהבי שני
זהוראי רז
זיס אורי בת עמי
זיסוביץ סימה*
זמיר יובל
זרח שיראל
זריהן נוי
חביב אליה
חג'אג' נורית
חג'ג' אפרת
חדד תמר
חדד ורד
חוברה דבורה
חממי עדי
טואיל הדס קלודין
טואיל אליה
טלבי שירה
יהלומי כליל
יום טוב - כהן טל חלי
יוסף עדן
יחובוב הכהן אוריה

ימין הדסה
יעקובי מיטל
יעקובי תהילה
יפתח מירב
יצחק תאיר
ישי עמית
כבודוב מילאנה
כהן חנה
כהן הלה מרים
כהן עליזה
כהן אסתר
כהן שירה מרים
כהן רחל
כהן טוב רינת
כהן עזריה מור
כהן צמח אוראל
כהן קורייש הלל אסתר
לב טוב תהילה
לביא מיקה
לוי הודיה
לוי דנה
לוי איילה
לוי נועם
לוי לדקני שרה
לויאב רחל*
לחמי סתיו
לחצקוב תהילה
לידני-פליקס אוריה
ליקסנברג רוני
מאיר מיכל
מבטחי אוריה
מדמון טוהר
מוזס אלה
מונק צפורה
מוסן שחר אורטל
מוצ'ייה מינאלו
מזרחי אור
מיארה חן

מנסור יובל
מעלם דינה
משה ביתיה
משלאי מיכל
נביאים מור
נגבי ליאור
נוסבאום יעל
נחמני ציפיה
נתן נופר*
סאבג נוי
סבהט נעמי
סבן הודיה
סהר שרית
סולימני הודיה
סטמקר ליאת
סטפנסקי נועה הדסה
סלוביק ענבר
סעידיאן טל
סריקוב הילה
עבוד לילך
עזיזי אודליה
עטר אורית*
ערב נועה
פדר אוריה
פייזאדה אודליה
פלישטייב נטלי
פקדו עדן
פרידלנדר שיראל
פרלשטיין שרה פרומה
צברי עדי
צדקה ליאור
צוברי שירז
ציגל מעיין
צרפתי ירדן
קדמי לירז
קונטנטו הילה
קזיוף הודיה
קלדרון הדר

בוגרים

קרני ליאור
רדי הילה
רוזן תהילה
רוזנמן רות
רייטר מורן
ריסמני ליאל
רכטמן טל
שיבר אפרת
שלום אוריה
שמסיאן שרה
שנקר שירה שרה
שפיגל נועה
שפרבר שירה
ששון דוד שחר
אלעל אדיר אלחי
אריה אוריאל
אבגי אביאל אברהם
אביעד רזיאל
אברמצי'ק אליעד
אלגרבל אבנר
אמרוסי יצחק
אפשטיין פנחס
ארנפלד מאיר
בוזגלו מאור
בן עמי שגיב אליהו
בנישתי משה
בצלאל רפאל
גואטה בר יצחק
דנאה אליהו
וויס אריאל
וייס מרדכי*
ולדר דוד
חדאד אלעזר יהושוע
חדד אריאל
טויסטר מנחם מנדל
טולידאנו יצחק אלחנן

* הצטיינות יתרה

צה האקדמית, הסגל האקדמי והמנהלי (B.Ed.) והשני (M.Ed.) ור ההמשך של ילדי ישראל. לחתנו.

עי דער ומביני מדע" (דניאל א' ד')

יפרח חנניה חניאל
יצחק בוקריץ חיים
יצחקי יצחק
כהן אליחי
כתובים נעם
לזנובסקי מיכאל
מזוז נצר
מעטוף יהודה
מרום הראל
משדי משה
סלפושניק יהושע אברהם
סנדיק אביעד יעקב
קלינר אלעד חיים
קפלן שמשון
קרנדז'י אוראל יהודה
רגנסברג דוב מנחם
שוק חיים

בירקה לירון
בלו סגלית
בלוב ז'נה
בן-משה יפית
בן ארצי גלית
בן גל נעמה צפורה
בן דוד מיכל
בן חמו רני
בן ציון שרה שירה
בן שמחון אילנה
בקרמן קארין
בש חני
בשרי עינב
גאלי תמר
גד סיגל
גוטמן שפיררה
גוטמן פיגא
גוילי שירן
גורי מעין סבירסה
גורן הדס
גזית רונית
גיטלין מיכל
גניש הודין
דאנינו בקי ריקי
דבק אריאלה
דהאן אוסנת
דורון לבנה
דיין דניאלה
דן הילה
הלוי עינת
הראל חנה
וזיק מעין
וייס רעיה
ויצמן הודיה
ורד אלינור
ורטהיים הדס*
זילברשטין שירה
זלץ יהודית
זמשטייגמן פולינה

חג'ג' ג'ולי
חורי שונמית
טובול ענבל
טויטו חמדה
טל קרן*
טרבלסי אביה
ידגר חיה שרה
יזראילוב מיכל
יחזקאלי נטעלי
ימיני יעל
יעקובי אוראל
יפרח הדר
יפת אודיה
יריב שירי
כדורי יפית
כהן חן
כהן חנה ניצה*
כהן אברגל אלה
כץ עידית*
לביא אורלי
לוי אילנה
לוי ענבל
לוי חיה שרה
לוי ברכה אודל
לזרוב אלינה אביטל
ליברטי טליה-יהודית
לידר כרמל
לידר מושקא
מאירי דורית
מגן סופה*
מור רחלי
מורצקי חסון לירון
מושקוביץ רבקה
מזרחי לילך
מכלוף מרגלית
מלכי אליה
מקוב נטלי מיה
מרדכי מיטל
מרום ליזה

משה לירז
נאמן איריס
נבו מנה סוהא
נבטי אור
נהרי נופיה
סבג דנה רחל
סבג הראל שירה פריאל
סויסה שירה
סופר עינב
סחרוביץ אולגה*
סיני תהילה
סלומון אשירה
סעיד אוסנת
עדרי סמדר ירדן
עובדיה אסנת
עוז יעלה
עזר יפית
עלימה שני
עמידן איילת
עמיר מור
עמר סוליקה שולמית
עסיס הילה רחלי
פרידלנדר שיר
פרידמן ויקי
פרנקל שרית
קאופמן אילנה
קאץ בת-עמי
קבלו אוריה
קוזול תהילה
קירמאיר ליאת*
קלפה מאיה
קנוני ריקי
קרני אורלי
רביבו אורית

רבינוביץ' נטליה
רגימוב מרינה
רוט אפרת
שבח ספיר
שבתון אסתר
שוקרון אודיה
שורץ רינת
שושן אפרת
שחר גלית
שטרן רחל-חיה
שלמה רונית
שלמה מורן
שפיר פדיה
שרעבי דקלה

מוסמכים

אפרת רועי

תואר שני מוסמכות

אדרי ליפז אליס
אדרי שלומית
אהרון אתי
אזקטלן הדר
אזרתי אור
איבגי ראיסה
אילוז שרה
איפרגן ליאורה
אלימן סיגל
אלקבץ זוהר ברכה
אסור יפה
אריאלי מרינה
אשואל לילי טרזה
באומינגר ארד ענת*
בדלבייב רונית
בוקובזה נורית
ביטון בארי

"תמיד אמרתי:
אפשר להיות
תלמיד חכם, אבל
גם חסד זה דבר
עצום ביהדות".
ד"ר יהודה סבינר

החלוק המדים והספודיק

הוא לא ידע לקרוא אנגלית ולא הכיר את לוח הכפל, אבל חלם להיות רופא; הוא גדל במשפחה מיוחסת של חסידות גור, אבל במלחמת חרבות ברזל שירת מאות ימים במילואים ♦ ד"ר יהודה סבינר שובר כמעט כל סטיגמה שקיימת על המגזר שממנו בא, מבין את החשש של הציבור החרדי מגיוס, וחולם על פרויקט רפואי שאפתני שנוגע גם להתמודדות האישית של בתו הקטנה

יוסף ארנפלד // צילום: שלומי יוסף

ולכן אני לא אהיה זאת שתהרוס לך את החלום. תבקש רשות מסמכות תורנית שמקובלת עלינו. אם הוא יסכים - תעשה מה שצריך בשביל שזה יקרה. "ישבתי אצל תלמיד חכם שהיה מקובל על שנינו. הוא אמר: 'העולם הזה עומד על שלושה עמודים: תורה, עבודה וגמילות חסדים. אתה צריך לבחור את העמוד שלך. אם לא הולך לך עם עמוד אחד, תבחר את העמוד השני. הזמן שלך קצוב. שבעים-שמונים שנה. למעלה צריך להביא קבלות. תחליט מה העמוד שלך, ותעשה את זה כמישימה דתית'".

סטאז'ר בפנימית ק'

כיום ד"ר סבינר מסיים התמחות ברפואת ילדים בבית החולים שניידר, אך ההתחלה הייתה מאפס כפשוטו. "בהשגחה פרטית, בדיוק אז הטכניון פתח מכינה בפעם הראשונה בהיסטוריה שלו. זה היה קשה מאוד. ההתחלה הייתה מאוד לא מוצלחת. בסמסטר הראשון נכשלתי במתמטיקה, קיבלתי 43 מתוך 100. ניגשתי למנהל המכינה, והוא אמר לי: הוכחת שאתה לא טיפוש, כי בשאר המקצועות קיבלת ציונים גבוהים. אני מניח שאם תיתן את כל מה שיש לך, תצליח בסוף. נתתי כל מה שיכולתי, הכנתי שיעורי בית עד שלוש-ארבע בלילה כל יום, ועברתי את כל המבחנים. זה לא לקח שנה וחצי כמו שחשבתי, יותר קרוב לשנתיים פלוס, והתקבלתי לטכניון".

לאחר שש שנים אינטנסיביות של לימודי רפואה בטכניון, הוא התכונן לתחילת שנת הסטאז' ב-1 במרץ 2020. מי שהתאריך הזה מצלצל לו מוכר,

מונה חודשים אחרי חתונתם של ד"ר יהודה ורחלי סבינר, חסידי גור מבני ברק, נוצר סיבוך מסוים במהלך ההיריון הראשון, והזוג הצעיר נשלח לבדיקות במרכז הרפואי שיבא. בימים ההם, ימי מחאת המתמחים הראשונה, 800 מתמחים הגישו מכתבי התפטרות קולקטיביים, ובית המשפט הכריח אותם לחזור לעבודה. אז הם חזרו, אבל עם שלט גדול על הגב: "אני עובד כפייה". הרופא התורן באותו יום במיון של שיבא היה ד"ר דניאל לנדסברג, שנשא גם הוא על גבו את השלט.

אחרי המתנה של שעתיים וחצי, נכנסו השניים פנימה. "הייתי צעיר וטיפש, ואמרתי לו: אתה לא מתבייש ללכת עם כזה שלט? כל החיים שלי אני חולם להיות רופא, ואני יודע שאין לי שום סיכוי. ואתה, בשביל כסף ותנאים, הולך עם כזה שלט על הגב?" משחזר ד"ר סבינר. "במקום לזרוק אותי החוצה, הוא התחיל להתעניין: מה מונע ממך? אמרתי לו: אני לא יודע ABC, בחיים שלי לא למדתי את לוח הכפל. הוא נתן לי שיחת מוסר של רבע שעה שתמיד אפשר, ושהוא מכיר אנשים שלא למדו בבית ספר ועשו זאת".

כשחזרו הביתה, אשתו תהתה באוזניו: "מה היה שם בחדר? מה אמרת לו שאתה חולם להיות?" סבינר התחיל לגמגם. "תראי, אני יודע שזה לא מעשי, אבל החלום האמיתי שלי הוא להיות רופא", השיב. "היא בכתה מאוד, זה ניפץ לה את כל החלומות". הוא נזכר. "היא בחורה מאוד מיוחדת וערכית שחלמה על בית של תורה, והלכה ללמוד אדריכלות בשביל שתוכל לפרנס בית של תורה. זה היה משבר מאוד גדול בשבילה. למחרת היא אמרה לי: זה לא שאתה רוצה לעשות משהו אסור,

הצטרף ללחימה בברכת ראש הישיבה. סבינר בשירות מילואים בעזה

ההנחיות. היה שם בית מטבחים. החברה קדישא לא הצליחה לקבור את כל המתים. סביר להניח שבמכתב הזה הרב הציל הרבה יותר חיים ממה שאני אציל אי פעם, במכה אחת."

לאחר שסיים את התקופה במחלקת הקורונה, המשיך את הסטאו' במחלקת הילדים של שיבא. "בהתחלה לא רציתי מחלקת ילדים, כי אמרתי לעצמי שיבואו אליי אימהות עם נזלת ושיעול. יש אצלנו בדיחה שאומרת: כשהילד חולה, חייבים לרוץ מהר לרופא, כי אם לא - זה יעבור לבד", הוא מוסיף. "בדיעבד זה התגלה כשיבויך משמיימים מממש, כי אחר כך נולדה הבת הקטנה שלי, הרביעית במספר, שמתמודדת עם מורכבות רפואית."

אשתו הייתה אז בסוף ההיריון, בשבוע 37, והשניים ידעו שהעובר נמצא במצב עכו. "תוכנן לנו היפוך ליום שני, אבל בשבת בבוקר יצאתי לקריאה של מד"א, וכשחזרתי אשתי אמרה לי: כואב לי הגב, יכול להיות שזה צירים. עשיתי לה בדיקה וגיליתי מצב חירום גינקולוגי. רצנו מיד לשיבא, ובדרך עדכנתי אותם במצב. אחרי 20 דקות כבר יילדו אותה בניתוח קיסרי. ראיתי שמהשה בעיניים של התינוקת לא בדיוק מסתדר, ואחרי שתיים הרופאה הגיעה כדי להגיד לי שהם חושבים שאולי זה תסמונת דאון. זה הרגשתי כאילו שמו לי הנדברקס באוטוסטרדה. הייתי נורא מתוכנן, ומבחינתי הצלחתי - סיימתי רפואה, התקבלתי להתמחות ברפואת ילדים במקום הכי נחשב, בשניידר, ואני רוצה ללכת לתחום של טיפול נמרץ. מאיפה זה הגיע?" הוא חוזר לרגעים ההם.

"מצד שני, נולדה איתה הרבה אהבה. לא ראינו אותה כשהיא נולדה, כי היה פגרום, אבל ברגע ששמענו את הקול שלה הרגשנו גל אהבה מטורף. אנחנו למודי ילדים, היא הרביעית שלנו, אבל אצל אף ילד לא הרגשנו ככה. עוד לפני

אינו טועה. מגפת הקורונה פרצה באותם ימים, וכך הגיע סבינר למחלקת הקורונה הראשונה שנפתחה בישראל - פנימית ק', במרכז הרפואי שיבא, תחת ניהולו של פרופ' גדי סגל, שהופקד על המשימה הלאומית. "למעשה הייתי במחלקה הזאת לפני שהיו חולים אמיתיים", הוא מציין. "לא הייתה חובה להיות שם, והיה פחד אימים. השמועות שהגיעו מסין היו שהרופאים מתים שם. חשבנו שמסיתרים יותר, כי זו מדינה קומוניסטית. התקשרתי לאשתי ועדכנתי אותה: המחלקה ששובצתי אליה הופכת להיות פנימית ק' - פנימית קורונה. היא אמרה: 'מה, אתה תברוך? ברור שזה משמיימים'. בהתחלה הבן שלי היה בורח ממני כשהייתי מגיע הביתה, הוא ידע שאנשים מתים מקורונה."

מתוקף תפקידו היה סבינר חשוף לכל הערכות המצב של התקדמות המגפה, אך הציבור הרחב עדיין לא היה מודע לחומרתה. "בערב שבת זכור אח שלי התקשר אליי וסיפר שיצא פסק של הרב זילברשטיין, שהיות שאין למחלה הזאת עדיין מאפיינים הלכתיים של מגפה, אז גם אם מישו חוזר מסין, חובה עליו ללכת לשמוע פרשת זכור וקריאת מגילה, מטעם של 'ברוך עם הדרת מלך'", הוא מספר. "בתוך המחלקה ידענו שהמוסד עובד על הבאת מכשירי הנשמה. ניסיתי לשכנע רופאים שהיו מקורבים לרב זילברשטיין שיסבירו לו את המצב, אבל הם לא רזמו איתי. אז התקשרתי לגבאי של הרב ואמרתי לו: הפסק הזה הולך לאסון. הוא הקשה: אתה יודע משהו שהם לא יודעים? אמרתי לו: אומנם אני בסך הכול סטאו', אבל אני נמצא במחלקה הזאת, חשוף לידע ולהערכות מצב."

"הוא ארגן לי פגישה עם הרב זילברשטיין. מכיוון שאצלו אין אינטרנט שמרתי באיפד שלי צילומי מסך של הסברים כמו מה זה גרף אקספוננציאלי,

"בגיל 16 חוויתי איזשהו משבר. אחרי הרבה זמן של עליות ומורדות, ניגשתי למשפיע של הישיבה. אמרתי לו: אני קצת משקר את עצמי, אני יודע שאני רוצה להיות רופא. הוא אמר: אם אתה רוצה להצליח, לא משנה במה - אתה צריך עכשיו משמעת עצמית, ללמוד, לשפסף את הראש. תחשוב שאתה לומד גמרא בשביל שאחר כך תוכל ללמוד רפואה"

לדבר איתי. לקחתי את הטלפון, והוא אמר לי: יהודה, נפתח לך עכשיו הראש. אני יודע שנכנס שם עכשיו הרבה תורה, וצריך לסגור את זה מהר כדי שזה לא יברח. נכון אתה מסכים? אמרתי לו: מסכים. שכבתי כמו ילד טוב לכל אורך הטיפול."

עד הישיבה הקטנה למד בחיידרים של גור. כבר מגיל צעיר הוא וספסל הלימודים לא הסתדרו, אך מטבע הדברים בחברה החרדית לא ממש הכירו אפשרות אחרת, עד שאירע מפנה מפתיע במיוחד. "הילדות שלי הייתה נוראית", הוא מתאר. "לא הייתי מאובחן עם הפרעות למידה, אבל חשבו שאני מישוה שלא יצא ממנו כלום. הדרך שבה נתפסתי בכלל ללימודים הייתה נס. יום אחד, כשהייתי בכיתה ז', הגיע מורה מחליף מכיתה גבוהה יותר, שהיה ידוע כאדם נורא קפדן. סטירה אצלו זו לא סטירה רגילה. פחדתי מאוד ב־30 הדקות הראשונות. אחרי 30 דקות לא יכולתי יותר, ועשיתי קול של חתול. כולם צחקו. הוא קרא לי החוצה, ולפני שהוא נתן לי את הסטירה הוא שאל אותי: איך קוראים לך? אמרתי לו: יהודה סבינר. הוא אמר: מוזר, משפחה של אנשים מוכשרים וטובים. לא הייתי מצפה שאתה תעשה את זה. תיכנס בחזרה. בלי סטירה, בלי כלום. אמרתי לעצמי: נשארו עוד 10 דקות לשיעור - לפחות מגיע לו הכבוד שאקשיב לו פעם ראשונה בחיים שלי."

אחרי שבועיים, הישיבה של אביו נסעה לשבת התאחדות, בהשתתפות 200 בחורים שהיו מבוגרים ממנו לפחות בעשור. בשבת אחר הצהריים נערך שם סימפוזיון נושא פרסים. "המנחה שאל: מי יודע מהן שלוש הסיבות לאכילת חרוסת בפסח? הבחורים נתנו שתי תשובות מתוך השלוש, ואני זכרתי בדיוק מהעשר דקות ההן את התשובה השלישית: 'תחת

"עד לפני שנה אבא שלי היה בהנהלת ישיבת גור ברמות. סבא שלי ז"ל, שנפטר לאחרונה, היה במקהלה של גור, וגם שליח ציבור בימים נוראים, לרבות אצל האדמו"ר הנוכחי. גם אביו וסבו החזיקו בשני התפקידים, עוד אצל השפת אמת", הוא מציין. "הסבא, שהיה שליח ציבור אצל השפת אמת, נהרג בגטו לוד". הבן שלו עלה לארץ קצת לפני השואה. ה'אמרי אמת' עודד את כולם לעלות. מי שהקשיב לו - ניצל."

כיום נמנה סבינר על חסידיו של רבי שאול אלטר "הראשיישיבה", בנו של האדמו"ר הקודם, בעל ה'פני מנחם' מגור, שפרש מהחצר המרכזית. "אני מכיר את הראשיישיבה מאז שהייתי תינוק", הוא מספר. "בגיל שבע נפלתי ונחתכתי בטיול בגולן, לקחו אותי למרפאה כדי לתפור את החתך ולא הסכמתי. נורא התנגדתי. בעטתי בצורה בלתי ניתנת לשליטה. אבא שאל אותי: מה אתה רוצה שנעשה? אמרתי לו: אני רוצה ברכה מהראש ישיבה. לא הייתה לו ברירה. ב־11 בלילה הוא התקשר אליי, והראשיישיבה אמר שהוא רוצה

שראינו אותה, הלב התכווץ והרגשנו: הנני, מה שצריך. אנחנו נאהב אותה ונעשה הכול למענה. תסמונת דאון הרי מעורבת בכל תא בגוף ברמה הכרומוזומלית. כנראה קיבלנו אותה כדי לשנות משהו לטובה בטיפול בילדים עם צרכים מיוחדים ברמה הלאומית. השגחה פרטית נוספת קיבלנו בתחילת הדרך באמצעות מרכז שלווה, שנחשב למרכז מצוינות לטיפול בתסמונת דאון. יש רשימת המתנה להתקבל לשם. אבל המנוח"ל של שלווה, קלמן סמואלס, היה איתי בכיתה בטירונות של שלב ב'. ברגע שהוא שמע על הלידה, הוא התקשר אליי ואמר: יהודה, נעזר בכל מה שצריך! אז מצד אחד זה הרגיש כמו הנדברקס, אבל מצד שני, מי שישב לידי בכיסא לא היה סתם שובח שחמד לו לצון. זה הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו. הוא יודע מה הוא עושה."

גילוי נאות לפני השידור

ד"ר יהודה סבינר גדל בשכונת הר נוף בירושלים, בכור לחמישה אחים במשפחה גוראית שורשית.

ואיך נראית מפת ההדבקה הבין לאומית. הסברתי זאת לרב במשך שלוש דקות. באמצע הדברים הוא עצר אותי ואמר: הבנתי. הוא קרא לגבאי שלו ואמר: תתקשר ל'המועד' ול'יתד נאמן', שלא יורידו את העיתון להדפסה עד שאני מוציא מכתב. הוא כתב מכתב חריף מאוד ובו קבע שחייבים לשמוע להוראות משרד הבריאות, ומי שמפר אותן הרי הוא בגדר רוצח ושופך דמים. למחרת המכתב פורסם בעמוד הראשון של 'יתד נאמן'."

בסוף זה לא ממש עזר.

"זה לא בדיוק נכון", הוא מוחה, "אומנם התקבע בתודעה הקולקטיבית שהציבור החרדי לא שמע להוראות. אבל אם אתה בוחן את העובדות, עד אחרי פסח ושבועות הראשונים, במגור החרדי הכול היה סגור. ההתחלה הייתה הכי חשובה."

למרות שלא היו חולים בפועל.

"לא היו חולים כי השגיחו. בדיעבד טעינו בהרבה דברים, היינו קצת מחמיירים מדי, ובגלל זה כנראה אנשים כבר זלזלו לגמרי. אפשר לראות מה קרה בחברה החרדית בניו יורק, שבה לא שמרו על

בזמן המלחמה כל יום כתבו את השם שלי על הלוח לתפילה. בימי שישי המורות של הבנות שלי היו שולחות שוקולדים שוויצריים עם פתק חיזוק או עוגת גבינה. המורה הזאת - כנראה שהיא אמא ל־12 ילדים, ובעלה אברך כולל. מילקי הם יכולים לקנות רק בראש חודש. ולנו היא קונה שתי חפיסות של שוקולד שוויצרי משובח. אנחנו מקבלים חיבוק עצום מהקהילות”

בעזה. בסוף זה יצא. הסיבה שלא הגעתי לכאן עם מדים היא לא כי אני מתבייש בזה, אלא כדי שהילדים שלי לא יעופו מבתי הספר שלהם. הם לומדים בבתי ספר ליטאיים, שידועים כיותר קיצוניים בכל הנושא של השתלבות וצבא. לכן שמרתי מרחק. אבל התוצאה הייתה הפוכה. כל יום כתבו את השם שלי על הלוח לתפילה. בימי שישי, המורות של הבנות שלי היו שולחות שוקולדים שוויצריים עם פתק חיזוק או עוגת גבינה. ראינו שזה בדיוק הפוך ממה שאנחנו חושבים. קח את המורה הזאת ששולחת את השוקולד - כנראה שהיא אמא ל־12 ילדים, ובעלה אברך כולל. מילקי הם יכולים לקנות רק בראש חודש. ולנו היא לא קונה שוקולד של עליה, אלא שתי חפיסות של שוקולד שוויצרי משובח. אנחנו מקבלים חיבוק עצום מהקהילות”.

“הטענה היחידה שלי כלפי הציבור החרדי היא למה אין אצלם את השאלה ‘למה ניגרע?’ בדרישה של אלה שהיו טמאים ולא יכלו להקריב בפסח ראשון, הם פתחו פתח לאנשים שלא היה להם את שלב א’ ופתחו בשבילם שלב ב’. אני מבין את החשש מגיוס לצה”ל. הייתי בצבא, ואני יודע שהחשש הזה לא עומד בחלל ריק, בוודאי אם אתה לא מחנך את הילדים מגיל אפס על ערכים של השתלבות - רבים מהם ייהפכו לחילונים. אבל לפחות תבוא עם הדרישה ותגיד: אני רוצה, אבל תיתן לי את זה ואת זה. את הדבר הזה אני לא שומע, אלא רק שומע למה זה לא מתאים לנו”.

שומר “שבת של רופאים”

מאז שמחת תורה אשתקד הספיק סבינר לשרת קרוב ל־300 ימי מילואים, בעיקר ברצועת עזה, שם הופקד על פינוי פצועים, אך גם בלבנון. זאת במקביל לסיום ההתמחות שלו כרופא ילדים בבית החולים שניידר, וכעת כרופא במחלקת טיפול נמרץ. בנוסף לכך, בעקבות ההתמודדות האישית עם הבת הקטנה, התחיל להשתלב בתחום של תסמונת דאון. “המחשבה היא להקים מרפאה מולטי־דיסציפלינרית לדאון. לפני המלחמה טסתי לדנוור לתקופת התמחות קצרה. עכשיו חזרתי מפילדלפיה - יש שם את בית החולים הטוב בעולם לילדים, שיש לו היום תוכנית כזאת. בעזרת ה’ בחודש הבא אחיה בטורונטו. אני הולך לראות איך המודל עובד ולבדוק מה מתאים לייבא לארץ”.

הרקע החרדי שלך בא לידי ביטוי בעבודתך כרופא? מן הסתם יש אתגרים ולא הכול הולך חלק. “התשובה מתחלקת לשניים. האם השתנית? כן. הייתי נער גוראי קיצוני. בגיל 16, כשהייתי בביקורת דרכונים, הושטת צעקה עליי: אני צריכה לראות את העיניים שלך! לא הסתכלתי עליה. כיום אני יודע להפריד בין הלכה לתרבות. אתה מוצא ‘בצד השני’ אנשים נפלאים, אנשים ונשים מיוחדים, ערכיים מהמעלה הראשונה, מסורים, אינטליגנטים, יהודיים. מצד שני, מצד ההלכה - אף פעם לא חיללתי שבת, אלא שמרתי שבת של רופאים. כמו שאומר הבריסקר: אני לא מקל בהלכות שבת, אני מחמיר בפיקוח נפש”.

סליחה על ההפרעה. אני צריך שתגיע ליחידה. ב־9:20 כבר הייתי בדרום”.

המשימה הראשונה שקיבל הייתה להיות אחראי על גורת אשקלון, יחד עם הצוות שכלל אנשי הנדסה, מודיעין ועוד - לרוץ ממקום נפילת רקטה אחד לשני באינטנסיביות גדולה. “עבדנו כמעט 40 שעות ברצף”, הוא ממחיש. “בהמשך קיבלנו משימות של איתור נעדרים בקיבוצים ובנובה. נכנסנו לדירות, וסרקנו כל אחת בדקדקנות במשך שלוש שעות. ראינו דברים איומים. הפרק הזה הסתיים בשבילי אחרי חודש, אז התקשר אליי חבר ששירת במילואים באגוז, אמר שחסר לו כוח אדם ושאל אם אני רוצה לבוא. הלכתי לראש הישיבה והתייעצתי איתו. הוא אמר לי: ‘אני מכיר אותך. אני יודע שאתה עושה את זה מכוונות טובות למען האחים ואחיות שלך. ה’ ישמור צאתך ובואך’. מהר מאוד הייתי בפנים”.

אחת התובנות של סבינר מהיחס של הציבור החרדי לקורונה משיקה גם לסוגיית הגיוס הבוררת. “הגיוס הוא הרבה יותר סוגיה תרבותית מאשר סוגיה הלכתית”, הוא קובע. “המחיר שמקבל על עצמו אינדיבידואל שעוזב את הקולקטיב הוא כמעט בלתי ניתן לתשלום. אם כולם עושים X ואתה עושה Y, יש לזה השלכות כלכליות, זוגיות, מעמדיות, ובכל מקום זה מגביל אותך. לכן באישה מקום צריך לעזוב את המנהיגים, הם לא הפתרון. מי שיביא את הפתרון הם כנראה אנשים מהתחום של תורת המשחקים: אנשים שידועים לראות נתונים, לדעת מה הדבר שהכי משפיע על החברה הזאת כתחברה, ולעשות את זה”.

מי מתוך העולם החרדי יכול לתת את המענה? “לדוגמה, יש את החוקרת ד”ר נחומי (מרים נחמה) יפה, מומחית לפסיכולוגיית המוונים, שמגיעה מחסידות סלונים. היא עשתה פוסט־דוקטורט באוניברסיטת פרינסטון ויצאה עם ממצאים מאוד מעניינים: 62 אחוזים מהחרדים רוצים שהילדים שלהם ילמדו אנגלית כמקצוע בחיידר. אבל כשאתה שואל את אותם 62 אחוזים שרוצים: כמה מכם חושבים שגם החברים שלכם רוצים שילמדו אנגלית? יש פער מטורף! תפיסתית, רק 22 אחוזים מהחרדים חושבים שהחרדים רוצים ללמוד אנגלית.

“אני לא מכיר את המספרים בנושא הגיוס, אבל אם נסתובב בחברה פה ונשאל אחד אחד, בלי מצלמה, איפה הוא מונח בסוגיית הגיוס לצה”ל, נקבל תשובות שנעות בין בוששה עצומה על כך שהוא לא חלק מהמלחמה, למחשבה בנוסח ‘הלוואי שהייתה מסגרת שהייתה מאפשרת לי להשתתף במלחמה’. כעיקרון, החברה החרדית הייתה מתה, תרתי משמע, להיות שם”.

כדי לסבר את האוזן בתהליך הפנימי שעוברת החברה החרדית, מציין סבינר כי עד 7 באוקטובר הוא היה פושט את מדיו לפני שהיה מגיע לבני ברק. השירות הצבאי שלו היה סוד כמוס עד אז. “זה התפוצץ בגדול ב־7 באוקטובר. זה לא היה יכול להישאר כסוד הרבה זמן. הילדים שלי בבית הספר היו בחרדה קיומית שאבא שלהם

רפואה, אף פעם לא זנחתי את החלום הזה. לפני שנפגשתי עם אשתי, אמרתי לאבא שלי להעביר את המסר שאני לא מתחייב ללמוד תורה כל החיים. זה אמור להיות גילוי מספיק נאות. כשמישהו מגיע לפני שידוך ואומר כזה דבר, זו אמורה להיות נורה אדומה גדולה. להיות אברך עד מאה ועשרים זה הבסיס, לפחות בהצהרת הכוונות בשלב הזה של החיים. אבא שלה חשב שזה איזשהו תהליך במשא ומתן הכלכלי, כמה נדוניה צריך להכניס, ואמר: לא ביקשתי שהוא ילמד כל החיים”.

“החרדים רוצים לקחת חלק במלחמה”

בעקבות הקורונה החליט צה”ל לפתוח מחדש את האפשרות להתגייס לשלב ב’ (מסלול גיוס שהקים צה”ל לבני הציבור החרדי שקיבלו פטור משירות צבאי לפי סעיף “תורתו אומנותו”), וסבינר קפץ על המציאה. “תמיד רציתי להתגייס”, הוא מודה. “הסיפורים שגדלנו עליהם - כשמורה היה רוצה לתפוס את הקשב של התלמידים - היו סיפורי צבא, סיירת, מוסד ושב”כ. גם בחיידר של גור היינו באווירה מאוד ציונית, פטריוטית, אבל ‘אנחנו לא עושים את זה’. זה לא מתאים לנו כי מתקלקלים שם, כי אנחנו מאמינים שבאמירת תהילים אפשר לפעול יותר. הרצון שלי להתגייס התחזק במהלך הלימודים בבית הספר לרפואה. ניסיתי להתגייס כמה פעמים, אבל הצבא לא התלהב. כשהם קיבלו החלטה אסטרטגית לפתוח מחדש את שלב ב’, לקחתי את זה בשתי ידיים”.

כשסיים את הטירונוט, ניסו להשאיר אותו בשיבוץ זוטרי אך הוא רצה להתקדם. “למחמתי די קשה כדי להגיע ליחידת החילוץ וההצלה של גולן ואן, ובסוף הצלחתי”. בשמחת תורה אשתקד היה אצל הוריו בירושלים. “בלילה הייתי אצל הראש־ישיבה, ובשש וחצי בבוקר הטלפון שלי התעורר לחיים. ב־7:48 קיבלתי את ההודעה: שבת שלום,

התפוח עוררתיך”. הוא עשה מזה עניין גדול, גם כי הייתי הבן של המנהל, וגם כי הייתי ילד קטן שידוע לענות משהו שמבוגרים ממנו לא יודעים. גיליתי כאן סטארטאפ. קיבלתי המון תשומת לב, ולראשונה זה לא כאב. בדרך כלל תשומת הלב שקיבלתי הייתה תוצאה של חוסר משמעת וענישה. אז התחלתי ללמוד”.

בישיבה קטנה הוריו שלחו אותו לשערי תורה, ישיבה כלל־חסידית שלמדו בה בעיון. גם בה לא היה לו קל לשבת וללמוד. “אין דרך להתבלט בישיבה חוץ מללמוד”, הוא מזכיר. “בגיל 16 חוויתי איזשהו משבר. אחרי הרבה זמן של עליות ומורדות, ניגשתי ליועץ של הישיבה, המשפיע. אמרתי לו: אני קצת משקר את עצמי. אני יודע שאני רוצה להיות רופא”. היועץ ניסה לדחוק את הקץ. “אם אתה רוצה להצליח, לא משנה כמה - אתה צריך עכשיו משמעת עצמית, ללמוד, לשפשף את הראש. תחשוב שאתה לומד גמרא בשביל שאחר כך תוכל ללמוד רפואה”, הייתה התשובה שקיבל, “לא רק תדחק את הקץ, אלא תעשה את זה עכשיו בשביל שזה יעזור לך אחר כך”.

להיות רופא היה חלום שלך?

“בהר נוף היו שני רופאי ילדים מעולים, ד”ר דוד מטר מאפרת, בעלה של נדיה מטר, וגיסו ד”ר יעקב שפירא. שניהם רופאים יוצאים מן הכלל ברמה המקצועית, מיוחדים בכל קנה מידה. כבר בגיל צעיר אמרתי לעצמי: זה מה שאני רוצה להיות”.

מה משך אותך?

“דבר ראשון, הם היו האנשים הכי חכמים שהכרתי פחות או יותר. היה להם הרבה כבוד אצלנו במשפחה. ככל שהתבגרת, ראיתי שזה גם מקצוע שאפשר להיות בו בסדר עם ה’. הרבה פעמים קראתי תיגר על נורמות. תמיד אמרתי: אפשר להיות תלמיד חכם, אבל גם חסד זה דבר עצום אצלנו ביהדות. ההורים שלי היו בעלי חסד גדולים מאוד. במשך שנים אבא שלי מתנדב בזק”א ובמשטרה וחובש בהר נוף. אמא שלי הכינה אוכל למשפחות נזקקות ולהוסטלים. רפואה זה מקצוע של חסד. גם מבחינה יהודית אפשר למלא את הייעוד שם. מצאתי ספרי הלכה ורפואה, כמו קונטרס אסותא, והתחלתי ללמוד אותם לעומק. זה תחום שגם עניין אותי, גם אפשר לי למלא את הייעוד שלי, וגם מכובד - ממש התיישב על כל הצ’ק־ליסט שלי”.

כמקובל בעולם החרדי, סבינר התחתן בשידוך. “למרות שזה לא היה מאוד מעשי שאלך ללימודי

צילום: איליבר פיטוסי פלאש 90

“הפסק של הרב זילברשטיין הציל חיים”. חרדים בתקופת הקורונה

צילום: ניצי אילן

התחלה// לפני 41 שנה, נולד וגדל ברעננה. השלישי מתוך שישה אחים.

אבא// הרב יוסי יעקבי ז"ל, רב ומחנך, "רב קהילת 'אוהל מועד' ברעננה. אבא גם ייסד את אולפנת 'דרכי נועם' בפתח תקווה ועמד בראשה במשך 17 שנה. בשנותיו האחרונות חזר להיות ר"מ בישיבה התיכונית 'תורה ומדע' בכפר סבא. הוא היה רב ואיש חינוך ברמ"ח איבריו, אבל יחד עם זה היה בו משהו מאוד שובבי ומלא חיים. הקפיד שכל אחד יצא ממפגש איתו כשהוא מחייך. אדם צנוע ובלי אגו. תלמיד חכם, שכל חייו שאף להשתפר ולהתקדם".

אובדן// הלך לעולמו בעקבות אירוע לבבי בגיל 67. "הוא נפטר בפתאומיות, ובגלל שהוא היה דמות כל כך דומיננטית המכה הייתה גדולה מאוד. הניסיון לעכל ולהבין שהוא איננו הוא תהליך ארוך שאנחנו עדיין בעיצומו כמשפחה. כמעט שנתיים אחרי, אנחנו עדיין אוספים את השברים ולומדים לחיות מחדש עם האובדן. אבל יש גם נחמה מסוימת בכך שהערכים והמידות שלו ממשיכים לחיות בתוכנו".

אמא// שושנה, בת 67, מורת שילוב. "אמא עבדה בחינוך מיוחד כל השנים. הבית שלנו תמיד היה בית שהחברים אוהבים לבוא אליו, וזה הרבה בוכות אמא. היא חדת לשון, ובאותה מידה רחבת לב והטיפוס הכי מעניק בעולם. ההורים שלי היו צוות לעניין וידעו לתת לאדם שהיה מולם להרגיש הכי נעים בעולם".

רעננה// "גרנו ברעננה בבניין שכמעט כולו משפחות חילוניות, אבל זה אף פעם לא היה עניין בשבילי. היינו משחקים כל ילדי השכנים יחד, מחליפים בולים, כדורגל. היה בזה משהו קסום. היום, לצערי, יש תחושה שהתמימות הזאת של עם ישראל שחי בטבעיות יחד קצת נעלמה".

שליחות// בגיל חמש יצא עם משפחתו לשליחות חינוכית בלוס אנג'לס. "רכשתי שם את השפה האנגלית, והמעבר לגן דוברי אנגלית ואז שוב לארץ דווקא חיוק והעצים אותי. כשחיינו בארצות הברית אבא שלי שם לב שיש בכיתה שלו תלמיד שכל שבוע עושה שבת בבית של חבר אחר. בירור קצר העלה שהילד בן להורים גרושים שלא ממש היו בסביבה. אמא ואבא הכניסו אותו אלינו הביתה, וכך זכיתי במשך שנתיים באח גדול בשם דניאל".

במסגרת// ביסודי למד בבית הספר הממלכתי דתי יבנה ברעננה. לסניף בני עקיבא בחר לא ללכת. "הרגשתי שאני לא מוצא את עצמי שם והחלטתי שאני לא הולך. זה היה מאתגר כי גרתי צמוד לסניף, וכשהלכתי עם אבא למנוחה, בבית הכנסת שחולק קיר משותף עם הסניף, תמיד חששתי שהחברים יראו אותי". בתיכון למד בישיבת בני עקיבא רעננה. "אני טיפוס מסוגרתי והייתי תלמיד מצטיין, ואלה שנים שבהן בעיקר עשיתי מה שצריך. היה לי טוב חברתית ושיחקתי המון כדורסל וכדורגל".

הבמה// במסיבת הסיום בכיתה ו' העלו התלמידים את ההצגה 'יוסף וכתונת הפסים'. "שיחקתי את התפקיד של זבולון והיה לי סלון. ההורים שלי היו מבוססים, ואפילו טיפה הופתעו עד כמה נכנסתי לדמות". אבל עם השנים גבר אצלו הקושי להופיע, ובסוף כיתה י"ב, בהכנתה, היה היחיד מהמחזור שלא עלה לבמה. "כף רגלי לא דרכה על הבמה כי חששתי שאעשה פדיחה ושיצחקו עליי. העדפתי להימנע מזה. היום כשאני מדבר עם בני נוער אני אומר להם שחשוב ליצור בין החברים אווירה מכילה כדי שכולם ירגישו בנוח להביא את עצמם לידי ביטוי".

יאיר יעקבי

41

נשוי לאריאלה, אב לארבעה

תושב עץ אפרים

סטנדאפיסט, תסריטאי ושחקן, בעל טור שבועי בעיתון 'בשבע', מחבר הספר 'לא כזה סיפור' בהוצאת ידיעות ספרים

'חלומות במגירה', 'הדייג ודג הזהב', 'מערת האוצר', 'הרפתקה בחלל', 'הרפתקאות האביר פומפדור' ו'המסע לארץ איבוד'. "כשהתברר לנו שגם הקהל הצעיר צופה בנו, החלטנו ללכת על מחזמר וזה יצא מדהים. אנחנו מספקים אלטרנטיבה נקייה וערכית לילדי ישראל, ומתברר שיש לכך ביקוש".

החצי השני// לחופה נכנס בגיל 29. "יצאתי לדייטים בלי סוף, אבל בסוף זה קרה וזה היה שווה כל רגע". אריאלה, בת 38, קלינאית תקשורת. "אשתי מדהימה. מעניקה לי הרבה תמיכה ושלווה, יש בה עין טובה והיא מוציאה ממני דברים טובים". המשפחה מתגוררת ביישוב עץ אפרים במערב השומרון, לשם עברה אחרי כמה שנות מגורים בלוד.

הנחת// ארבעה. הבכור אורי בן 11, ישי בן תשע, אחינעם בת שש וגלעד־זיו בן ארבע. "ילדים טובים, חייכנים ומצחיקים. מרשים לי לצחוק עליהם לפעמים בעיתון, ובכך תורמים לפרנסת הבית".

מאחורי הקלעים// "כשאנדרדוס המריא עזבתי את העבודה בבנק והתחלתי לעבוד בחברת ההפקות 'רוגטקה' ככותב ובמאי וידאו, בין השאר בקמפיינים לניר ברקת ויריב לוין, כמו גם בסרטוני הסברה לדני אילון, מועצת יש"ע ועוד. למדתי המון על כתיבה, צילום ובימוי. זה נתן לי כלים שאני משתמש בהם עד היום כתסריטאי".

אומר מעט// לפני כשמונה שנים הפך לסטנדאפיסט במשרה מלאה. "אורי מלמד צפה במופע של אנדרדוס ואמר לי: אתה סטנדאפיסט, בוא להופיע אצלי במופע. זה עבד מעולה, ותוך

מידע באוניברסיטת בר אילן. כשסיים החל לעבוד במערכות המידע בבנק איגוד. "זה היה שעמום לא נורמלי".

הטלפון// יום אחד, במהלך עבודתו בבנק, קיבל טלפון מחברו מהישיבה נדב נווה, שהציע לו להצטרף להרכב קומי דתי חדש שמתרקם, יחד עם חברים מתן צור. הוא נענה מיד להצעה והמליץ לצרף את החבר שהכיר משירותו הצבאי, אשר בן אבו. "הרגשתי לא ממוצה בבנק ורציתי לעשות משהו יצירתי". יחד הם הקימו את ההרכב הקומי 'אנדרדוס'.

אנדרדוס// "במשך חצי שנה עבדנו על זה ולא סיפרתי להורים שלי שאני מצלם מערכונים. ביום שעלינו לאוויר היה באזז מטורף. הייתי בעבודה בבנק, וקיבלתי הודעה שאנחנו בעמוד הראשי של ynet. התקשרתי מיד לאמא שלי ואמרתי: תקשיבי, יש מצב שאני אהיה טיפה מפורסם. זה הצליח בענק".

תנו חיוך// ארבעת החברים העלו סרטוני רשת, קליפים, מערכונים ואפילו מחזות זמר לילדים. "אני מאמין שצריך לשמוח ולצחוק דרך חיים. ככה אני חי. למה לא לשמוח אם אפשר?! אנשים מסתובבים בעולם עם ארשת פנים רצינית, אבל בסוף ימינו כצל עובר ואנחנו לא עד כדי כך חשובים שניקח את עצמנו כל כך ברצינות. ואני שמח להיות זה שמעלה חיוך לאנשים. כשאני חוזר מהופעה טובה, אני מרגיש זכות גדולה".

לבמה// שיחק בשישה מחזות זמר של אנדרדוס:

השבוע בתלמוד הישראלי

סדר נזיקין | מסכת שבועות

דף מ' - שבועת מודה במקצת

אם ראובן טוען ששמעון חייב לו מאה שקלים, ושמעון אומר: "אתה צודק שאני חייב לך, אבל רק חמישים" - שמעון חייב להישבע שהוא חייב רק חמישים. הלכה זו מכונה "מודה במקצת". כלומר: מי שמודה במקצת החוב, חייב להישבע שהוא לא חייב את החלק שבו אינו מודה.

יש מקרה שבו שמעון אומר לראובן: "אכן אני חייב לך משהו, ובכל זאת הוא פטור משבועה."

ההלכה הזו מכונה "טענו בחטים והודה לו בשעורים". ראובן תבע משמעון: "אתה חייב לי קילו חטים". שמעון ענה לו: "אני חייב חצי קילו שעורים". במקרה זה שמעון אינו צריך להישבע שאינו חייב חטים, כי הודאתו על השעורים אינה נחשבת כ"מודה במקצת", שהרי ראובן לא תבע ממנו אלא חטים והוא לא הודה אפילו על חטיטה אחת, ואין סיבה להשביעו שהוא פטור מלשלם חטים.

דף מ"א - "מפני שיבה תקום והדרת פני זקן"

הפסוק בספר ויקרא, "מפני שיבה תקום והדרת פני זקן" מלמדנו את המצוה שיש לקום גם לכבודו של תלמיד חכם אפילו אם הוא צעיר, וגם בפני זקן, אפילו אם אינו תלמיד חכם. במסכת קידושין מסופר שרבי יוחנן היה עומד אף מפני זקנים נזכרים, בנמקו: כמה מקרים יצרות עברו עליהם, וראו נסים הרבה ומופתים.

בדף זה מסופר שרבי נחמן ישב בבית דינו, וכשהופיעה אשתו של רב הנזק לדין תורה, קם רב נחמן לכבודה, לא מפני שהיתה זקנה אלא מפני שהיא אשתו של תלמיד חכם וראוי לכבדה על תורתו של בעלה.

★ | מן ההיסטוריה | יהדות ריגה

ריגה היא בירת מדינת לטביה. בתחילה נאסר על יהודים לגור

בעיר, ורק במאה ה-17 הם הורשו לגור בתוכה. בשנת 1743 גורשו יהודי העיר בידי השלטון הרוסי, וחזרו אליה מאוחר יותר. בשנת 1842 נוסדה הקהילה היהודית בעיר באופן רשמי, ומנתה 409 יהודים. יהודים רבים היגרו לעיר באותה תקופה מסיבות כלכליות, ובתחילת המאה ה-20 כבר גרו בעיר כ-22,000 יהודים, רובם סוחרים ותעשיינים. במקום פעלו בתי כנסת רבים וארגונים שונים, ושם נוסדה תנועת בית"ר. במהלך השואה הועברו יהודי ריגה לגטאות ורובם נרצחו. לאחר המלחמה חזרו יהודים לעיר, וכיום קיימת בה קהילה של כ-10,000 איש.

התלמוד הישראלי הינו פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי השואף להעניק כלים לחיבור משמעותי ועכשווי לערכים יהודיים וישראליים, תוך חיזוק הזהות והעצמת הקשר

לתרבות ולמורשת ישראל

סירקו והצטרפו למאות אלפי לומדי הדף היומי, פתחו שיעור שבועי אצלכם בקהילה לתכנים נוספים: talmudisraeli.co.il

במגרש הביתי

"קם כשאין ברירה, מפזר את הילדים שאשתי ארגנה וחוזר הביתה לשאר העניינים. יושב על הספה ובוהה עד שאני משתכנע שהיום הזה אכן שווה את זה ומתחיל לעבוד. יש ימים שבהם אני מתעסק בעיקר בבירוקרטיה של הופעות, ויש ימים שבהם אני עסוק יותר בכתיבה של הסטנדאפ, תסריטים ללקוחות או כתיבת הטור ל'בשבע'. הלו"ז שלי הוא שילוב מוזר של אטרף ונחת. ככה אני אוהב את זה."

"אני אוהב את השבת כמעט כמו שאני לא אוהב את יום שישי, וזה אומר המון. זמן איכות משפחתי, ובצהריים הילדים משחקים עם חברים ואנחנו יושבים ומתקשקים עם השכנים. כיף אמיתי."

"שומע בעיקר לועזי רחמנא ליצלן. הבנתי שלפי חלק מהפוסקים זה לא כרת גמור."

"אבא שלי. הערצתי אותו. צדיק אמיתי, נעים לבריות, חרוץ וחסר אגו. הוא היחיד שלא הבין איזה אדם גדול הוא היה."

"רוצה לגדל את הילדים שלי בבטחה. ללכת לישון בלי להריץ בראש תרחישים נוראיים ולנסות לחשוב איך אני מגיב להם."

"חוסר אונים."

"יש לי מחשבות על דברים שהייתי רוצה לעשות בקריירה או להשתפר בהם כאדם, ואני מכיר את עצמי מספיק טוב כדי לדעת שלחלק גדול מהיעדים אני לא אניע. אבל איך אמא שלי אומרת? העיקר להתקדם ולהיות בתנועה. אז זה מה שאני מנסה לעשות."

כמה חודשים יצאתי במופע משלי: 'אומר מעט ומדבר הרבה'. מאז השקתו עלה המופע מאות פעמים ברחבי הארץ. יש סיפוק גדול לעשות משהו לבד. אני יכול להביע את עצמי, וכל עוד הקהל מבסוט - אני מבסוט."

טור אישי לפני שמונה שנים החל לכתוב טור אישי במוסף 'אתגחא' של 'בשבע'. 'הטור כולל סיפורי פנטזיה, סאטירה על הנעשה במגזר ומחוצה לו וכן הצצה מבדחת לחיי האישיים. זו מתנה גדולה בשבילי, ואני ממש לא לוקח את הבמה הזאת כמובנת מאליה. זה מאפשר לי לדבר ישירות עם הקהל, ואני מקבל המון פידבקים. כשכתבתי טור אחרי שאבא שלי נפטר קיבלתי מהקוראים כזה חיבוק, שזה ריגש מאוד."

ספר 1 לפני ארבע שנים הוציא לאור את ספרו הראשון 'לא עשו חכמינו', בהוצאת ידיעות ספרים, שמאגד את סיפוריו הסאטיריים מטורו ב'בשבע' ומבמות אחרות. "מה שמייחד את הסיפורים האלה הוא שהם פנטזיה והם לא קשורים אליי. וכשאתה מצליח להביא אמירה ממקום לא צפוי אז היא יותר עוצמתית ומהדהדת. אני מאוד גאה בו."

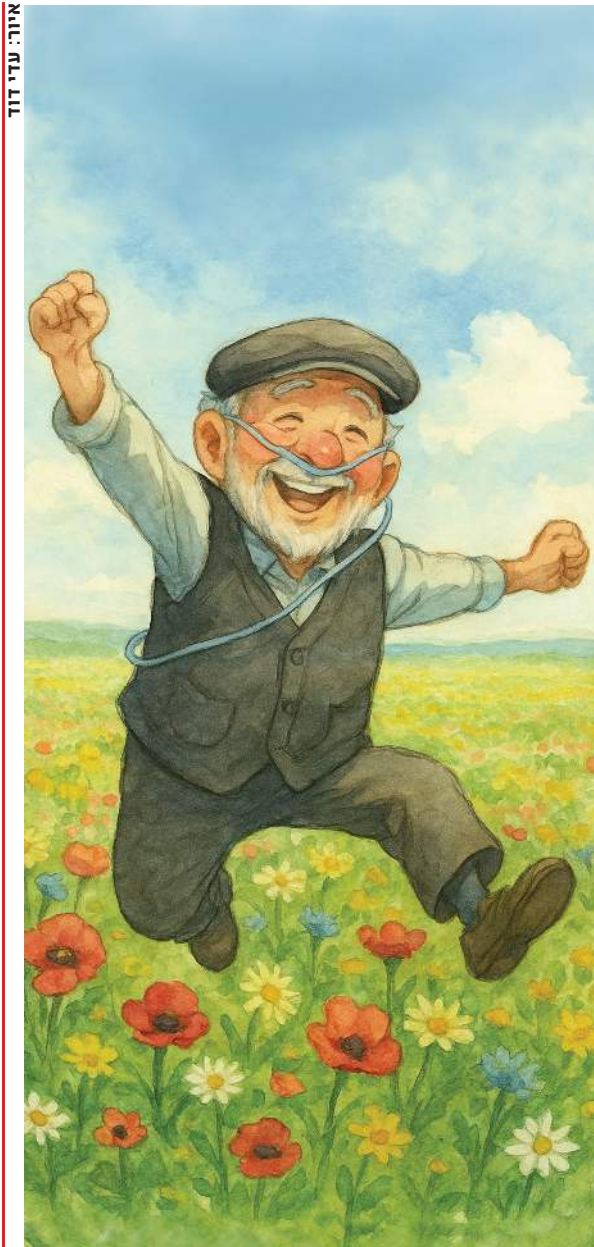
ספר 2 בימים אלה משיק את ספרו השני, 'לא כזה סיפור', גם הוא בהוצאת ידיעות ספרים, ובו אוסף סיפורים קצרים וסאטיריים מחייו האישיים. "בספר הזה הכול מנקודת מבט אישית. גיליתי שאנשים מאוד מתחברים לסיפור האישי, בסוף אנשים רוצים לשמוע עליך. השם של הספר משתלב יפה עם המסר הכללי: לא לקחת את עצמך יותר מדי ברצינות ולקחת את החיים בחיך".

אופק חדש לחולי CF

ובלא מעט פעמים האבחנה של CF התחילה אצל רופא הפריון. לפעמים, למרות הכול, המחלה שוחקת את הריאות עד הקצה. השתלת ריאות מציעה כיום אופק אמיתי של שיבה לחיים. במרכז הרפואי בילינסון הושתלו כבר עשרות ריאות לחולים עם CF, ואנשים שלא יכלו לעלות במדרגות מוצאים את עצמם מטיילים ביער עם ילדיהם. נשים שחלמו להרות וללדת אך נזקקו לפונדקאית, הגיעו למצב בריאותי שאפשר להן לידה מהרחם שלהן. יותר ויותר מטופלים עם CF לומדים באקדמיה, עובדים, מתחתנים ובונים בתים, יולדים ילדים וכאמור אפילו הופכים להיות סבים. במרפאת CF בהדסה הר הצופים מטופלים לפחות 15 סבים וסבתות עם CF, ומדובר רק במרפאה אחת מתוך שבע הפועלות כיום בארץ. המרפאות הללו מהוות קהילות טיפוליות רב-דוריות. הצוותים כוללים לא רק רופאים, אלא גם דיאטניות, פסיכולוגים, רופאי פוריות ורופאים פנימיים. פרט למעקב הרפואי הצמוד, ישנה התייחסות לעבודה, למשפחה, ואפילו הכנה לזקנה.

מחיי שעה לחיי עולם. העיסוק בזקנה הוא אתגר חדש לגמרי. הדור הנוכחי הוא החלוץ, כי עדיין אין מספיק מחקרים על CF בגיל המבוגר, פשוט לא היו כאלה בעבר. כל יום שחי מטופל בן 60 ויותר עם CF הוא לא רק יום מתנה, אלא תקווה חדשה לדור הבא. ילדים שזה עתה אובחנו מקבלים את הבשורה עם פחות דמעות ויותר אופק. העתיד של CF כבר לא מתמקד בשאלה האם הוא ישרוד, אלא כיצד הוא יחיה. חולה CF כבר אינו אדם שחי חיי שעה, אלא בעזרת ה' מצפים לו חיי עולם. בעזרת החונן לאדם דעת, הרפואה קפצה שלב גדול קדימה בנושא הזה, כמו שכבר קרה ברוך ה' במחלות קשות אחרות, וצריך להתפלל ולצפות שההתפתחות וההתקדמות הללו לא תעצורנה. ואולי, יום אחד, אפילו השאלה על איכות החיים של חולה ה-CF תתייתר לגמרי, והמחלה תהיה חלק מהביגורפיה, לא מהזהות. סיפור חיים. אשרינו שאנחנו רואים ניסים גם בתחום הזה בדורנו.

למה בוטלו האירוסין. אני נזכרת במטופלת שהייתה אצלי לאחר האירוסין כדי להתאים את המחזור לתאריך החתונה, ולפתע היא הודיעה לי שהאירוסין בוטלו והוסיפה "בגלל בעלך". הופתעתי מאוד, כי אני יודעת שבעלי אינו עוסק ביעוץ זוגי. מיד התקשרתי אליו, והוא בכלל לא הבין במה ובמי מדובר. רק אחרי שהוספתי לו פרטים הוא נזכר שאכן כמה ימים קודם לכן פנה אליו בטלפון באופן אנונימי משהו שטען שהיה תלמיד שלו בעבר, וסיפר לו שהתארס עם בחורה נחמדה ושניהם נשאים לסיסטיק פיברוזיס. בעלי איחל לו "מזל טוב", אבל הוסיף שצריך להיות מודע לכך שהוא נכנס לסיטואציה לא פשוטה. על הפרק תעלה השאלה אם לבצע אבחון טרום השרשה בהפריה חוץ-גופית, או בדיקות במהלך ההיריון, ובכל היריון והיריון. לכן חשוב להחליט סופית על החתונה באופן מושכל, להיכנס לעניין בעיניים פקוחות. "זה מה שהשבת לי לשואל האנונימי", אמר לי בעלי, "ואם בעקבות הדברים הנכונים הללו הוא החליט לבטל את האירוסין - זו החלטה לגיטימית שלו". הצטערתי מאוד בשביל הבחורה, אבל לסיפור היה הפי אנד. כמה חודשים מאוחר יותר ליוויתי את הכנותיה לקראת נישואין, ואיחלתי לה חיים טובים ומאושרים ופירות מתוקים. ●

איור: עדי דוד

חלק ניכר מהחולים הם בעשור הרביעי והחמישי ואף השישי לחייהם, ומסתבר שעם כל הקושי, מה שהיה פעם גזר דין מוות הפך למצב שמאפשר חיים, נישואין, ילודה ואף סבתאות. התרופות החדשות שינו את כללי המשחק. פתאום הריאות נושמות אחרת, איכות החיים משתפרת, והאופק מתארך

אותיות של חיים ארוכים. במחלקה בשערי צדק שכבה תינוקת יפהפייה, קצת קטנה לגילה. היא הופיעה שוב ושוב במחלקה עם דלקות ריאה ושלשולים. הילדה הזאת הייתה חולת סיסטיק פיברוזיס. כשאובחנה התחזיות היו קשות. CF הייתה אז, בתקופת ההתמחות שלי במחלקת ילדים, לפני כמעט ארבעים שנה, מחלה עם סיום ידוע מראש, תוחלת חיים קצרה ומלאת סבל. אך בשנים האחרונות השורות האחרונות של הסיפור הזה נכתבות מחדש, באותיות של חיים ארוכים, מלאים, לעיתים אפילו עם נכדים.

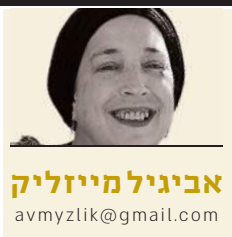
ארגון 'דור ישרים' הוקם בשנת תשמ"ד על ידי הרב יוסף עקשטיין, שארבעה מילדיו נפטרו ממחלת טיי זקס, והחליט להקדיש את חייו לעשות כל שניתן כדי למנוע מהורים אחרים גורל דומה. 'דור ישרים' זוכה לעידודם ולתמיכתם של כל גדולי הדור, שיצאו בקריאה נחרצת להיבדק בבדיקות גנטיות באמצעות הארגון לפני ההחלטה על נישואין, ובכך להימנע ממחלות גנטיות אצל הילדים.

לבדוק או לא לבדוק. בזמן הקמת הארגון הצליח המדע לזהות רק את המחלות העיקריות שהיו נפוצות אצל יוצאי אשכנז: טיי זקס וסיסטיק פיברוזיס. אך היום ב'דור ישרים' הפאנל הבסיסי מכסה 54 מחלות שונות של כל העדות, הן של בני אשכנז והן של בני עדות המזרח ויוצאי תימן. בשנה האחרונה לבדה התקבלו בארגון 40 אלף בקשות התאמה, מתוכן ב-400 מקרים נמצא כי בני הזוג נשאים לאותה מחלה. המודל מתבסס על הרעיון של מניעת ההופעה של מחלות גנטיות קטלניות באמצעות מניעת נישואין בין נשאים. המהלך הזה, שמשלב רפואה עם רגישות הלכתית וחברתית, הפך למודל עולמי של אחריות רפואית קהילתית.

מאז עברנו כברת דרך. בדיקות סקר הפכו עניין שבשגרה, בזמן טרום שידוך או נישואים, טרום היריון או טרום השרשה. היום לא נולדים הרבה חולי CF כי אפשר לאבחן נשאות כפולה לפני השידוך במסגרת 'דור ישרים'. זוג שהחליט להתחתן ונמצא נשא, יכול לגשת לביצוע הפריה חוץ-גופית ואבחון טרום השרשה כדי ליצור במעבדה היריון של ילד בריא. יש גם דרך שלישית, והיא לבדוק את העובר בכל היריון כדי להחליט על המשך חייו, וזאת בוודאי אופציה מורכבת. כמו כן, ישנם נשאים שמחליטים לא לבצע בדיקות ונוקטים באופן מלא בשיטת "תמים תהיה עם ה' אלוהיך".

אפשר לנשום מחדש. עדיין מסתובבים בינינו חולים, שנולדו בדרך כלל לפני שהייתה אפשרות לבצע בדיקות סקר. CF נשארת מחלה תובענית מאוד. חולים עם CF נדרשים לטיפול רציף ותחזוקה מתמדת של הגוף והנפש, עם עשרות כדורים ביום, טיפולי פיזיותרפיה יומיומיים ומעקבים בלתי פוסקים. חלק ניכר מהחולים הם בעשור הרביעי והחמישי ואף השישי לחייהם, ומסתבר שעם כל הקושי, מה שהיה פעם גזר דין מוות הפך למצב שמאפשר חיים, נישואין, ילודה ואף סבתאות.

התרופות החדשות שינו את כללי המשחק, משום שהן פועלות על החלבון הפגום שביסוד המחלה. פתאום הריאות נושמות אחרת, איכות החיים משתפרת, והאופק מתארך. גם לבעיות הפריון הקשורות למחלת ה-CF נמצא פתרון באמצעות הטכנולוגיות החדשות של הפריה חוץ-גופית. חלק ניכר מהבעיות החסימיות של פריון הגבר קשורות למחלת ה-CF,

אני לא אוהבת לבשל!

תתכלאו, יש גם נשים שלא אוהבות להתקרב למטבח, והפעם המדור מוקדש להן. איך בכל זאת תוכלו להתחבר לתחום שמרתיע אתכן, ואפילו לחוות הנאה והצלחה?

למצוא קיצורי דרך

דבר ראשון - ליצור חוויה חיובית. פעמים רבות נשים לא אוהבות לבשל בגלל שהאוכל לא מצליח להן, או בגלל שנראה להן שזה דורש יותר מדי עבודה. לעיתים קרובות אני עושה בביתי סדנה פרטית של בישול לנשים, ולא פעם מגיעות אליי נשים ששונאות לבשל. ברגע שהן לומדות אצלי עקרונות בסיסיים שמאפשרים להן לחוות הצלחה - על פי רוב זה גורם להן להתפייס קצת עם התחום ולפעמים אפילו ממש להתחיל לאהוב אותו. אם גם אצלך זה כך - אני ממליצה לך לנסות להשתלם בנושא, לקרוא ספרי בישול וספרי הדרכה, להיפגש עם מישהי בסביבתך שאוהבת לבשל ולנסות ללמוד ממנה טיפים ועצות, לקבל כלים שיעזרו לך לחוות נחת במטבח. פעמים רבות יש דרכים לשפר את האוכל גם אם הוא לא יצא מספיק מוצלח, וברגע שלומדים איך לעשות זאת רואים שזה אפשרי ולא בשמיים. אם הבעיה היא שבישול נראה לך יותר מדי עבודה, אפשר למצוא קיצורי דרך: לחפש מתכונים הכי פשוטים וקלים שיש; לקנות מוצרים כמו בצקים מוכנים, קטניות מבושלות קפואות, ירקות קפואים ושימורים; להזמין את בני הבית

אני אוהבת לקבל מכתבים מקוראים, והפעם הרגשתי שהמכתב הזה הוא משהו שכדאי לפרסם: "שלום אביגיל. מי שקוראת את הטורים שלך בוודאי חושבת שכל הנשים אוהבות את המטבח ויודעות לבשל מעדני גורמה, אבל במציאות יש נשים כמוני, שלא יודעות לבשל ושונאות להיות במטבח. במהלך השנים מצאתי פתרונות, כמו לבקש מהשכנות שלי לבשל גם בשבילי - תמורת תשלום כמובן וברכישת כל הפרודוקטים - או לקנות מזון מהיר. האם תוכלי להתייחס לנשים כמוני בטור שלך ולנסות להציע לנו פתרונות? בברכה, רחל". רחל יקרה, שמחתי מאוד לקבל את המכתב שלך. אני חושבת שאת מתארת כאן משהו אמיתי וחשוב מאין כמוהו, ואני מודה לך על האפשרות להתייחס לדברים שכתבת. אין לי ספק שיש נשים רבות כמוך, שלא אוהבות לבשל ואין להן משיכה או כישרון לכך, וזה בעיניי הכי נורמלי וטבעי בעולם. כל אחד מאיתנו נברא עם אהבות וכישורים שונים, ודווקא בגלל זה העולם הוא מקום מעניין. ובכל אופן, איך אפשר להתמודד עם זה?

להצטרף אלייך ולהפוך את הבישול לחוויה שמתחלקת בין כמה אנשים; לשמוע בזמן הבישול מוזיקה נעימה או שיעור מעניין, או לשוחח עם חברה תוך כדי העבודה. דבר שני - למצוא דברים שאת כן אוהבת. בתוך עולם הבישול העצום את יכולה לחפש דברים שכן מדברים אלייך, כמו עיצוב המנה, קישוט עוגות, מרקים או בישול מנה כלשהי לשבת. אל תגדירי את כל התחום הזה בתור "לא", אלא חפשי מה כן מדבר אלייך, ועודדי את עצמך כמה שיותר. בוודאי שביקורת והתייחסות שלילית לעובדה שאת לא "מבשלת מעדני גורמה" רק תגרום לך לרצות עוד פחות לגשת למטבח. נסי לעשות לעצמך רשימה של דברים שאת כן יכולה להכין בעצמך - והחמיאי לעצמך כשאת מכינה אותם. פעמים רבות כשאני מסיימת לבשל ומגיע החלק שבו אני צריכה לנקות את הכול - שהוא החלק שהכי קשה לי - אני מעודדת את עצמי שלמרות שקשה לי אני בכל אופן לא מוותרת. עידוד והתייחסות חיובית לעצמך יקלו עלייך בוודאות, וכמובן גם להוסיף תפילה לסייעתא דשמיא. בהצלחה רבה! ●

סלחון הרוטב אזוזים זאורזי

לעדת הגאורגים, שנקראים גם גרוזינים, יש מסורת מופלאה של בישול עם אגוזים. הם משתמשים בהם למילויים, לסלטים ולרטבים, והמנה הנהדרת הזאת היא אחת מהנציגות הבולטות של המטבח הגאורגי: חגיגית, עשירה, מרשימה וטעימה. הדג קראנצ'י, הרוטב מלטיף ומלא טעם, וביחד מתקבלת מנה מושלמת שקל להכין.

- לרובה:**

 - חצי כוס אזוזי מלך
 - 3 שיני שום קלופות
 - 2 כפות חומץ או מיץ לימון
 - חצי כוס מים
 - מלח ופלפל שחור לפי הטעם
 - מעט סוכר
- 8 מנות פילה סלחון**

 - 3 כפות שמן זית
 - 4 כפות אזוזי מלך
 - קצוצים סז
 - 3 שיני שום קלופות
 - 2 כפות כוסברה קצוצה
 - מלח ופלפל שחור לפי הטעם

מכינים את הסלמון: מחממים תנור ל-180 מעלות. מניחים את פרוסות הסלמון בתבנית בינונית. כותשים את השום ומעבירים לקעריט. מוסיפים את האגוזים הקצוצים, הכוסברה, שמן הזית, מלח ופלפל, ומערבבים היטב. מפזרים על הדגים מעט מלח ומורחים את התערובת באופן אחיד על החלק העליון של כל נתח. מכניסים לתנור ואופים 15-20 דקות, עד שהדג מזהיב וקפיצי למגע. **בינתיים מכינים את הרוטב:** מכניסים את כל חומרי הרוטב למעבד מזון או בלנדר וטוחנים לרוטב חלק ואחיד. אפשר להשתמש גם בבלנדר ידני, אבל חשוב לטחון היטב לקבלת מרקם חלק לגמרי. מגישים את הדג על צלחת, עם הרוטב לצידו או מתחתיו. מומלץ להגיש לצד אספרגוס מאודה, שנמצא כעת בשיא עונתו.

ימי מסירות!

אנו בהרי זהב מוסרים עשרות דירות לרוכשים המאושרים,
ומזמינים אתכם להצטרף למשפחה.

הריזהב

לפרטים נוספים: 076-599-6328